

Kaanaanmaa

Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA ry
Kaanaan omakotiyhdistys ry
Kaanaan päiväkoti
Raision Kaanaan Martat ry

Kaanaan kylälehti

15. vuosikerta

NRO 1/2023

Säilytä tämä lehti!

KAANAAN Joulujuhla

Joulujuhla perinteiseen tyyliin
Kaanaan Koululla

Ruokailuliput:
Hinta 25€/aikuiset, 10€ alle 12v
alle 4v ilmaiseksi
Perhelippu 60€ (2 aik.+2 lasta)

Ilmoittautumiset 1.12.2023
mennessä:
kaanaanomakotiyhdistys@gmail.com tai
Esko Lehtinen puh. 050-5564520

Järj. Kaanaan omakotiyhdistys, Kaanaan
Martat ja Kaanaan koulun vanhempainyh-
distys KANAVA

Joulupukki
vierailee!

Lämpimästi
tervetuloa!

Glögi ja
tervetuliais-
sanat

Live-
musiikkia!

Jouluista
ohjelmaa

lauantaina 9.12.

Jouluinen
Buffet
-ruokailu

Lapsille
joululahja ja
askartelua

alkaan klo 16

Jälkiruoka
ja kahvi

Kinkkuarpajaiset
(voittoa otetaan
kiitollisuudella
vastaan)

Huom. otathan
mukaan käteistä
arpajaisia varten

Raision Kaanaan
Marttojen
Piparkakkukilpailuja on
järjestetty jo yli 20
vuotta. Hae joulun
tunnelmaa ihastuttavista
piparkakkunäyte-
ikkunoista.

Raision Kaanaan Marttojen

Piparkakkunäyttely

Käy ihastelemassa Raision alakouluilla
piparkakkunäyteikkunoita ja äänestämässä
omaa suosikkiasi! Äänestysohjeet löydät
ikkunasta. Jokainen työ palkitaan ja kaikki
leipurit saavat palkinnot. Piparkakkukilpailu
on leikkimielinen ja sen tärkein tehtävä on
innostaa lapsia leipomaan yksin tai yhdessä
kaverien, perheen tai muiden läheisten kanssa.

Viikonloppuna
9.-10.12.

Käikillä Raision alakouluilla

Lisätiedot
instagramissa

raisionkaanaanmartat

Pääkirjoitus

Kädessäsi on nyt, uskomatonta mutta totta, Kaanaanmaa -lehden 15. vuosikerta. On siis juhlan paikka! Muistan, kun ensi kertaa istuimme lehden tiimoilta vuonna 2009. Kimmo, omakotiyhdistyksen puheenjohtajana oli keksinyt idean, että tehdään yhdessä Kaanaalle kylälehti. Selaillessani nyt tuota vuoden 2009 lehteä, on juttujen määrä kaksinkertaistunut ja sivumääräkin kasvanut puolella, mutta meillä on edelleen sama yhteishenki säilynyt läpi vuosien. Ja se onkin tämän lehden voimavara; tehdään yhdessä, saa tuntea yhteisöllisyyttä ja kokea yhdessä. Tässä sitä siis ollaan jo viisitoista vuotta tehty lehteä yhdessä – koko kylän voimin.

Joka kerta syksyn ensimmäisessä lehtipalaverissa on aina vähän sama fiilis saammeko lehteä enää kasaan, samoja aiheita yritetään moneen kertaan uudestaan ehdottaa, kun ei enää muisteta, että tähän juttu on jo kertaalleen ollut lehdessä. Tälläkin kertaa ehdotimme aiheeksi juttua, josta selviäisi paljonko Kaanaasta on ollut merenpinnan alla aikoihin? Johon Esko totesi, siitä on jo kirjoitettu ensimmäisessä lehdessämme vuonna 2009. Siksi onkin hyvä säilyttää kaikki vanhat lehdet! Eikä se niin väliä, vaikka jutut olisivatkin samoja, vuosia kun kuluu, voidaan uudelleenkin käydä joku aihe läpi. Ihmetykseksi tuntuu aina löytyvän myös jotain uutta ja ihmeellistä kerrottavaa oman asuinalueemme Kaanaan nykypäivästä ja historiasta. Mukavaa väriä saamme lehteen Kaanaan koulun oppilaiden omista jutuista ja päiväkodin lasten touhuista. Myös kaanaalaisten harrastukset kiinnostavat, kuten tässä lehdessä esitellyt Sakarin kutomat villapaidat. Lopulta olemmekin lehdenteossa taas siinä tilanteessa, että taitossa jo tuskailevat, miten saada taas kaikki jutut mahtumaan lehteen.

Mukana ovat olleet siis Kaanaan omakotiyhdistys, Kaanaan koulun vanhempainyhdistys, Kaanaan Martat sekä Kaanaan päiväkotij ja Katteluksen asukasyhdistys muutaman kerran. Lehdessä on siis koko lailla katettuna kaikki kaanaalaiset vauvasta vaariin. Myös Raision kaupunki on monelta osin mukana lehden teossa. Olemmekin saaneet paljon kiitosta lehden teosta, lehti on arvostettu ja pidetty. Onhan tämä melko

ainutlaatuista, että tämän kokoisella asuinalueella on oma lehensä.

Lehden taitosta on vastannut useamman vuoden jo Turun ammatti-instituutin Media-alan opiskelijat opettajanaan Markku Pennanen, kaanaalainen hänkin.

Vaikka toimituskunnan kokoonpano on elänyt vuosien varrella jonkin verran, on mukana vielä meitä ensimmäisenkin lehden tekijöitä. Onneksi olemme saaneet mukaan myös uusia tekijöitä. Toimituskunnan jäsenet ovat vuosien varrella löytäneet omat roolinsa.

Kaanaassa on kyllä jotain erikoista – Kaanaan lintukodossa koko kylä kasvattaa ja yhteisöllisyys on vertaansa vailla. yhtenä osoituksena siitä on koko kylän Joulujuhlat, jotka tänä vuonna järjestetään 9.12. klo 16 Kaanaan koululla. Tule Sinäkin perheinesi mukaan. Juhlat on tarkoitettu kaikille kaanaalaisille ja toteutetaan tämän lehden varoin. Joulujuhlissa on erityinen tunnelma ja voi virittyä mukavasti jouluun. Lämpimästi Tervetuloa!

Ilmoittautumiset 1.12. mennessä kaanaanomakotiyhdistys@gmail.com.

Lämpimät kiitokset vuosien varrella tämän lehden toimittamiseen osallistuneille, nykyiselle toimituskunnalle sekä erityiskiitos kaikille mainostajille.

Kristiina Löfgren
päätoimittaja
Raision Kaanaan Martat ry, sihteeri

Kaanaassa toimivia yhdistyksiä ja seuroja

- **Kaanaan Omakotiyhdistys ry:**
www.omakotiliitto.fi/kaanaanoky
HUOM täältä löytyy myös kaikki edellisten vuosien Kaanaanmaa-lehdet!
- **Kaanaan koulun vanhempainyhdistys Kanava ry:**
www.facebook.com/Kaanaan-koulun-vanhempainyhdistys-Kanava-ry
- **Kaanaan päiväkodin vanhempainkerho:**
www.facebook.com/Kaanaan-päiväkodin-vanhempainkerho
- **Katteluksen Asukasyhdistys ry**
www.facebook.com/groups/Kattelus/
- **Raision kaanaan Martat:**
www.facebook.com/Raision-Kaanaan-Martat
instagram raisionkaanaanmartat
www.raisionkaanaanmartat.marttayhdistys.fi
- **Raision Pyryt ry:**
www.raisionpyryt.fi
- **Raision Jumpparit:**
www.raisionjumpparit.fi
- **Raision Nappulaliiga:**
www.raifu.fi/nappulaliiga/

Kaanaan koulun salivuorot

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
15:00							RaJu 15:00- 21:00
15:30							
16:00							
16:30							
17:00	RaJu 17:00- 19:15	RaJu 17:30- 19:15	RaiFu 17:00- 18:30	RaiFu 17:00- 20:00			
17:30							
18:00							
18:30			Raision Kuula 18:30-20:00				
19:00				Raision Urheilijat 20:00- 21:30			
19:30							
20:00		Raision ja Naantalin opettajat					
20:30							
21:00							
21:30							
22:00	SALIVUOROT PÄÄTTYVÄT						

: Lisätietoja

Raision Kuula ry	> raisionkuula.sporttisaitti.com
Raisio Futis ry	> raifu.fi
Raision Jumpparit ry	> raisionjumpparit.fi
Raision Urheilijat ry	> raisu.fi

INFO Kaanaan omakotiyhdistys ry

Vuokrattavat välineet

Yhdistyksellä on myös vuokraustoimintaa; yhdistys vuokraa juhlatelttaa 3 m x 6 m (tiedustelut 040 832 3589, betonimyllyä (050 574 5654), kannettavaa äänentoistojärjestelmää esim. juhliin (040 716 6755), pensasleikkuria (050 541 4464) ja oksasahaa (02 439 7372)

Omakotitalkkari

Kaanaan omakotiyhdistyksen Omakotiliittoon kuuluvat jäsenet voivat käyttää Raision omakotiyhdistyksen omakotitalkkaria. Omakotitalkkarin voi tilata numerosta 0400 182886. Talkkarin tuntiveloitus on 10 €/h + matkakulut 0,53 €/km. (Vuoden 2023 taso). Sitovat hinnat ilmoitetaan Raision omakotiyhdistyksen nettisivuilla. Palvelun käyttämiseksi tarvitaan jäsennumero.

Miten liittyä jäseneksi?

Omakotiyhdistyksen jäseneksi voi liittyä osoitteessa www.omakotiliitto.fi/kaanaanoky. Vuosimaksu 26,00 euroa sisältää jäsenyyden myös omakotiliitossa kaikkine jäsenetuineen.

Yhteystiedot

Yhdistyksen nettisivulta löydät myös yhdistyksen muut yhteystiedot. Voit ottaa yhteyttä yhdistykseen sähköpostilla kaanaanomakotiyhdistys@gmail.com tai puhelimitse 040 716 6755 tai 050 541 4464.

Aikaisemmat Kaanaanmaa- lehden numerot

Yhdistyksen nettisivulla on linkki kaikkiin aikaisemmin julkaistuihin Kaanaanmaa-lehtiin. Sieltä voit hakea uudelleen edellisten vuosien lehtien artikkelit.

Kaanaanmaa –lehti
Painos: 1100 kpl

Ilmoituskoot ja hinnat
1/16s 60€
1/8s 120€
1/4s 240€
1/2s 480€

Toimituskunta:
päätoimittaja Kristiina Löfgren
Kimmo Nurmi, Kaanaan OKY
Esko Lehtinen, Kaanaan OKY
Miia Suominen, Kaanaan OKY
Katri Mikkola, Kaanaan Martat
Kaisa Mäntynen, KANAVA
Maria Virko, Kaanaan päiväkotij

Painopaikka:
Salon Lehtitehdas

Taitto:
Turun ammatti-instituutti /
Media-alan opiskelija Marika Seppä
Opettajanaan Markku Pennanen

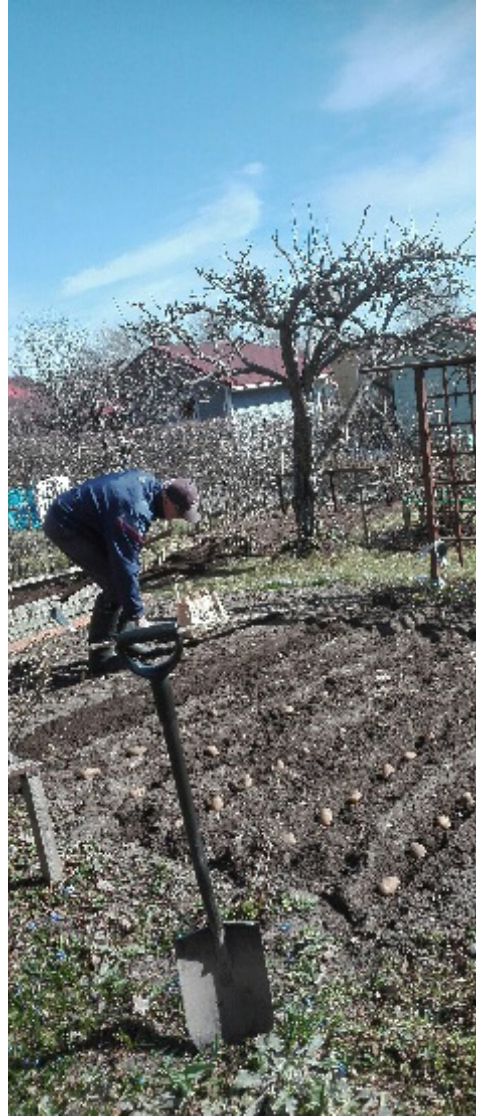
Vaaraa ilmoitustilaa seuraavaan lehteen:
Kristiina Löfgren
kristiina.lofgren@hotmail.com

Palautteet ja juttuideat:
kristiina.lofgren@hotmail.com

Kannen kuva:
Janne-Petteri Kumpulainen

Ikähaitarin toista päättä edustivat Raisi-on Seudun Invalidit. Heillä oli jo kolmannet kesäjuhlaansa Kaanaassa. Invalidit järjestivät ruokailunsa itse. Musiikkia on myös muka-na. Nytkin saimme kuunnella taitavaa hai-

Oiva Siirtola, yhdistyksen pj.

Kaanaan omakotiyhdistys

Kokoontumistila sisältä

Raisonlahti niiton jälkeen vuonna 2022. (Miriam Sewon)

Raisonlahdella työ elinympäristöjen kunnostamiseksi jatkuu

Helmi-elinympäristöohjelma turvaa uhanalaisia ja ainutlaatuisia elinympäristöjä kuten lintuvesiä, perinnebiotooppeja ja lehtoja. Raisonlahdella Kaanaan omakotiyhdistys ja Raision kaupunki ovat jo useiden vuosien ajan tehneet arvokasta työtä lintuvesiluonnon tilan parantamiseksi. Vuodesta 2021 tätä työtä on tehty Helmi-elinympäristöohjelman Kunta-Helmi rahoituksella Varsinais-Suomen Helmikunnat –hankkeessa yhdessä Valonian kanssa. Hankkeen uusi toimintakausi alkoi tänä vuonna.

Helmi-rahoituksen turvin jatketaan Raisonlahden ruovikon niittomurskausta ja jysintää lintutornin läheisyydessä. Lisäksi alueella laiduntavat SikkaTalu -tilan lampaat ja naudat. Hoidon tavoitteena on parantaa linnuston pesintä- ja levähdysmahdollisuuksia sekä ehkäistä ruovikkoalan laajentumista ja yleensäkin lisätä monimuotoisuutta alueella.

Lintutornin eteläpuolella oleva ruovikkoalue on jo usean vuoden ajan jätetty niittämättä ja sen vaikutuksia linnustoon seurataan.

Lisäksi Raisonlahdella on suunniteltu laidunnuksen laajennusta lahden koillispuolella olevalle niitylle, joka nimettiin Kotirannan niityksi. Alueen kasvillisuus selvitettiin kesällä 2021 ja todettiin, että vanhat laidunalueet ovat menettäneet laidunnuksen aikaansaaman niittykasvillisuuden ja alueet ovat alkaneet rehevöitymään. Alueiden lajisto on melko yksipuolista, mutta toisaalta kuivemmilta ja karuimmilta alueilta löytyy vielä hyvää niitylajistoa. Alueelta on jo raivattu puustoa sekä vieraslajeja kuten komealupiiinia ja terttuseljaa. Laidunnus on tarkoitus aloittaa ensi kesänä, kunhan aitaaminen saadaan toteutettua suunnitellussa aikataulussa.

Kaupunki sai Kunta-Helmirahoitusta myös Järviiniityn lehdon luonnonsuojelu-

alueen hoitoon. Aiempi kasvillisuusselvitys on tehty 1997, mutta hoitotoimenpiteitä lehto- ja ketolajiston turvaamiseksi ei ole tehty. Alueella kasvaa muun muassa kookkaita tammia ja pähkinäpensasta. Kohteelle on tämän kesän aikana päivitetty luontoselvitys, jotta saadaan tarkempaa tietoa alueen lajistosta ja sen pohjalta päivitetään suunnitelma hoitotoimenpiteille, kuten lehtolajistoa varjostavien kuusten raivaukselle. Suunnitelmaa laatii Envibio Oy:ltä Turkka Korvenpää.

Hoitotoimenpiteitä on tarkoitus toteuttaa talven aikana keliin salliessa. Alueella kulkee Järviiniityn metsäpolku, joten kun hoitotoimenpiteitä eli pääasiassa puuston raivausta tehdään, noudatathan alueella liikkuessasi työmaaohjeistuksia.

Lisätietoja www.valonia.fi/helmikunnat2

Katariina Yli-Heikkilä, Valonia
Kirsi Anttila, Raision kaupunki

Kaanaan ”nähtävyydet”

Muistutetaan mieliinne Kaanaan omakotiyhdistyksen tekemän nähtävyyksien olemassaolosta. Käykää ihmeessä perheenne, tuttavienne ja ystävien kanssa kiertämässä Kaanaan nähtävyydet -reittiä, johon on QR-koodein liitetty kertomukset kustakin nähtävyyden historiasta. Reitti kulkee Vuorenpäästä koulun kentälle läpi Kaanaan ja sen voi toteuttaa myös toisin päinkin.

Käy nyt reittiä läpi ja koodaa tarkemmat tiedot nähtävyyksistä eli ota älypuhelimellasi kuva QR-koodista ja saat lisätiedot nähtävyydestä puhelimeesi. Helppoa ja kivaa puuhaa koko perheelle!

Nähtävyydet reitin varrella oheisen kartan mukaan:

1. Vuorenpää
2. Louhelantie
3. Järviiniityn risteys
4. Sommaro
5. Totko
6. Mattilan kauppa
7. Jaakkola
8. Siirtolapuutarha
9. Nuorisotalo
10. Kattelus

KAANAA TUTUKSI
Kaanaan omakotiyhdistys

1. Vuorenpää

Järviiniityn metsäpolun komea ikitammi. (Katariina Yli-Heikkilä)

Järviniityn luontopolulla voi nähdä metsänhaltian ja peikon

”Anna kelon levätä rauhassa. Se on vanha ja hauras. Schän voi olla jähmettynyt metsänhaltia tai peikkojen pesäpuu. Peikot ovat kuulleet ensi askeleet ja vilistäneet kallionkoloihin piiloon. Koloihin voi kurkistella, mutta muista, että koloissa voi asustaa myös kettu”

Tällainen teksti komeilee Järviniityn luontopolulla. Kelolla on selvästi silmät ja suu: mitähän se huusi perääni? Kelon vieressä jyrkänteiden alla on jonkin eläimen pesäkolo – asustaakohan siellä vaikka kettu vai supikoira?

Luontopolulla pääsee tutustumaan erilaisiin metsässä oleviin yk-

sityiskohtiin ja samalla voi päästää mielikuvituksen valloille. Opastustaulut auttavat näkemään luonnon ihmeellisyyksiä: suurioksaista mäntyä voi kätellä, ihmetellä juurien tanssia kallion päällä ja istahtaa kahville kalliopenkille. Luontopolku kiertää Järviniityn metsän, mistä voi jatkaa kallioiselle luonnonsuojelualueelle. Luonnonsuojelualueella kasvaa mm. vanhoja tammia ja mäntyjä.

Luonnonsuojelualueen alla on suuri niittyalue, jossa on pesinyt useana vuotena kurkipariskunta ja läheisessä Järvenojassa on uiskennellut saukko. Kannattaa jat-

kaa ikitammelta vielä eteenpäin radan suuntaista polkua pitkin. Radan varrella kasvaa erilaisia kääpiä täynnä olevia koivuja. Niittyalueella on vielä 1700-luvulla ollut noin kilometrin pituinen, pitkulainen Ristimäenjärvi. Jatkosodan jälkeen Karjalan siirtoväki tarvitsi peltoja. Järviniityn alue kuivatettiin ja se jaettiin useammalle tilalle. Tilat hylättiin aikojen saatossa ja nyt vanhat pellot ovat vesakoitumassa.

Opastustauluja karttoineen löytyy useampia reitin varrelta. Reitissä on monta käännoästä eri suuntiin, joten joissakin kohdissa saa kyllä olla tarkkana suunnan kanssa. Järviniityn luontopolulle pääsee monesta kohtaa mm. Torkkelintieltä, Louhelantieltä, Järviniityntieltä ja Vuotamantieltä.

Kaanaan omakotiyhdistys on tehnyt upeaa työtä tehdessään Järviniityn ja Isovuoren luontopolut. Juuri lähimetsät ovat tärkeimpiä – kuinka ihanaa onkaan mennä rauhoittumaan hyvin tehdyille poluille raskaan työpäivän jälkeen.

Niina Heikkilä

(Niina Heikkilä)

Uusi pysäköintialue Järviniityn risteykseen

Järviniityn alueen kunnallistekniikan saneeraus sai vielä pisteen i:n päälle, kun työnaikainen varikkoalue kunnostettiin parkkipaikaksi. Yksi käyttäjryhmä on Vesitorninmäen ja Järviniityn luontopoluille kauempaa tulevat kulkijat.

Tieto Kaanaan poluista on levinnyt ja uusia kävelyharrastajia on niihin tutustunut. Myös koululaisryhmiä niin Kaanaasta kuin Tahvi-

osta on paikalla nähty. Nyt syksyn sateiden aikana jotkut notkelmaosuudet ovat olleet veden vallassa niin, että kumisaappaat ovat tarpeen, jos ei halua määriä sukissa liikkua.

Pientä ilkeävaltaa, joka on ilmenyt esim. opasteiden hävittämisenä on näkynyt. Onko kyseessä ajatteleminen vai joku periaatteellisesti ajattelutapa?

(Janne-Petteri Kumpulainen)

Vetymurroksen aallonharjalla

Yksi aikamme suurista kysymyksistä on, miten voimme hillitä ilmaston lämpenemistä. Ilmastoa lämmittää lisääntynyt hiilidioksidin ja muiden kasvihuonekaasujen määrä, joka on seurausta ihmisen toiminnasta. Lähes joka viikko saamme lukea, miten uusia teknologioita otetaan käyttöön ilmastomuutoksen hillintään. Myös me Kaanaassa olemme mu-

kana tässä uudessa energiankäytön murroksessa. Naantaln Luolalaan ollaan suunnittelemassa vetylaitosta, joka valmistaisi uusiutuvaan vetyyn pohjautuvia vetytuotteita, kuten vihreää ammoniakkia.

Vetyatomi ei tiedä, mistä se on peräisin. Värikoodauksella halutaan selkeyttää sen alkuperää. Vihreästä vedystä pidämme aina, koska sen valmistuksessa on käytetty

uusiutuvaa energiaa, kuten vesi-, tuuli- ja aurinkoenergiaa. Myös ydinvoiman avulla tuotettu pinkki vety on ilmastomuutoksen hillinnan kannalta suositeltavaa laatua. Sinistä vetyä syntyy fossiilista lähteistä, kuten öljystä ja hiilestä, kun siitä otetaan teknisin tavoin pois pääosa hiilidioksidista. Mustaa vetyä käytämme edelleen paljon, ja se on peräisin fossiilisista lähteistä suoraan.

Kun uusiutuvaa energiaa on paljon saatavilla, voimme käyttää sitä sähkökemiallisen reaktion avulla valmistamalla vedestä vihreää vetyä ja happea. Menetelmää kutsutaan elektrolyysiksi. Samalla syntyy iso määrä lämpöä. Vetyä voidaan käyttää sellaisenaan tai jalostaa eteenpäin, vaikka ammoniakiksi yhdessä typen kanssa. Vihreän vedyn käyttö energiana eri muodoissaan muodostaa keskeisen komponentin ilmastomuutoksen hillinnässä. Kuitenkin on muistettava, että jokainen uusi vetylaitos tarvitsee vastaavan määrän uutta uusiutuvaa energiaa, jotta sen vaikutus pysyy positiivisena.

Naantaln vetylaitos on tällä hetkellä ympäristövaikutusten arviointikäsitellyssä. Jos laitos saa luvan ja se päätetään rakentaa valmiiksi, sen valmistamaa ammoniakkia voidaan käyttää muun muassa meri- ja muun raskaan kaluston polttoaineeksi tai maatalouden lannoitteiden valmistamiseksi. Vetylaitos tuottaisi myös paljon hukkalämpöä, jota vieressä sijaitseva TSE:n monitoimipolttolaitos voisi käyttää kaukolämmön lähteenä. Sijainti kaukolämpöverkoston vierellä Naantaln Luolalassa olisi näin erittäin järkevää. Vielä pidemmälle hahmoteltuna syntyneitä puhdasta happea voitaisiin käyttää hyväksi polttolaitoksen hiilidioksidin talteenotossa. Valmistettua ammoniakkia on helppo kuljettaa laivakuljetuksin eteenpäin. Aikamoista palapeliä tosiaan!

Haasteitakin varmasti vedyn valmistuksessa vielä riittää. Alaa koskeva lainsäädäntö on vielä työn alla ja teknologia kehittyy kovaa vauhtia. Vety vaatii isoja turvaintaisuuksia ja varojärjestelyjä, koska se on hankalasti käsiteltävää. Sähkön siirtoverkon riittävyys voi olla

paikallisesti koetteella. Sähkön hinta vaikuttaa investointihalukkuuksiin, tuulivoimaa rakentava haluaa korkeampaa sähkön hintaa ja vetylaitosta rakentava alemmää. Kilpailu maailmalla sinisen ja vihreän vedyn välillä tulee olemaan kovaa.

Vetytalous on alana yksi Suomen isoista mahdollisuuksista. Me suomalaiset voimme saada uudenlaisia liiketoimintamahdollisuuksia, myös perinteisellä sinisten haalareiden osastolla. Suomi ei halua toimia vain vetyraaka-aineen viejänä, vaan jalostaa sitä pidemmälle. Kaikki toimet tähtäävät lopulta siihen, että löydämme keinoja ilmastomuutoksen hillintään ja uskallamme niitä toteuttaa. Itse näin kemistiksi kouluttautuneena näen nuorille paljon työmahdollisuuksia alalla ja mahdollisuutta merkitykselliseen työhön. Lopulta kuitenkin on pidettävä mielessä, että ilmastomuutoksen hillinnan kannalta tehokkainta on aina vähentää kulutusta.

Kimmo Nurmi

Ajoyhteys Kaanaa - Nuorikkala

Raision kaupungin yleiskaava 2020 on hyväksytty vuonna 2004 ja Nuorikkalan alueella voimassa oleva osayleiskaava on tullut voimaan vuonna 1996. Yleiskaavoissa on esitetty punaisella uusi tieyhteys Kaanaantien ja Nuorikkalantien välille. Kokoojakadulta olisi yleiskaavojen mukaan edelleen yhteys myös Merinuorikkalan alueelle.

Tieyhteystarve on noussut Raision kaupungin suunnitelmiin 1990 -luvulla laaditun Nuorikkalan osayleiskaavan myötä. Osayleiskaavan laatimisen pohjaksi järjestettiin yleinen aatekilpailu, jonka kilpailuohjelma määritteli yleiset tavoitteet seuraavasti: "Nuorikkala on Raision laajin yhtenäinen rakentamaton alue ja sellaisena kaupungin tärkeimpiä asuntotuotantoalueita, jonka rakentamisen on suunniteltu ajoittuvan aikavälille 1992-2010." Kilpailun tavoitteena oli mm. liittää Nuorikkala toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti muuhun rakenteeseen väylien muodostamista rajalinjoista riippumatta. Liikenteellisistä ratkaisuksista kilpailuohjelmassa nostettiin tärkeäksi toteuttaa yhteys Nuorikkalantieltä Nesteentielle, mutta yhteyttä Kaanaan suuntaa ei edellytetty. Osayleiskaavatyön pohjaksi valitussa kilpailuehdotuksessa "Meren henkäys" ei yhteyttä ole esitetty vaan yhteystarve on noussut osayleiskaavan laadinnan aikana. Yleiskaavaa tavoitevuodelle 2020 laadittaessa Raisionlahden ympäristö tunnistettiin "merenranta-alueena", joka tulee voimakkaasti

rakentumaan keskusta-alueen jatkeena. Nuorikkalan osayleiskaavassa esiin tuotu katuyhteys merkittiin kaavakartalle.

Ajoyhteyden tarkempi sijainti maastossa ja katualueen leveyden määrittäminen ym. edellyttäisivät asemakaavan laatimista ko. alueelle. Alueen maanomistus on osin kaupungin ja osin yksityisten maanomistajien hallinnassa. Kaanaan ja Nuorikkalan välissä kulkevan Piuhanon alue on geoteknisesti haastava, koska alueen maaperä on pehmeää savimaata. Tämä asettaa suunnittelulle haasteita sekä nostaa mahdollisen rakennettavan tieyhteyden rakennuskustannuksia merkittävästi; pohjanvahvistukset, paalulaatat ym. Lisäksi Piuhanon ylitys edellyttää siltarakennetta.

Nykyisin Kaanaan alueelle kuljetaan Raisiontien tai E18 Kehätien kautta. Raisiontien liikenne tulee vähenemään E18 Kehätie-hankkeen valmistuttua, kun osa Naantalilin suunnan liikenteestä ohjautuu E18-tielle. Nykyisen Kaanaantien/Mt 186 (Naantalilin pikatie) sekä E18 Kehätien (Nesteentie) liittymäalue selkeytyy huomattavasti tulevan uuden Kaanaan eritasoliittymän rakentamisen myötä.

**Emma Kaitaa, Kaupunginarkkitehti,
Raision kaupunki**

**Timo Oja, Tekninen johtaja,
Raision kaupunki**

Sivistystoimialan palveluverkkoselvitykset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 10.5.2021 §66 Raision perusopetuksen palveluverkkoselvityksen ja kokouksessaan 1.11.2021 166 § varhaiskasvatusverkon palveluverkkoselvityksen. Palveluverkkoselvitys on tehty pitkän aikavälin suunnitelmaksi, jota päivitetään tarpeen mukaan. Päivitetyt palveluverkkoselvitykset hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 4.9.2023 §88.

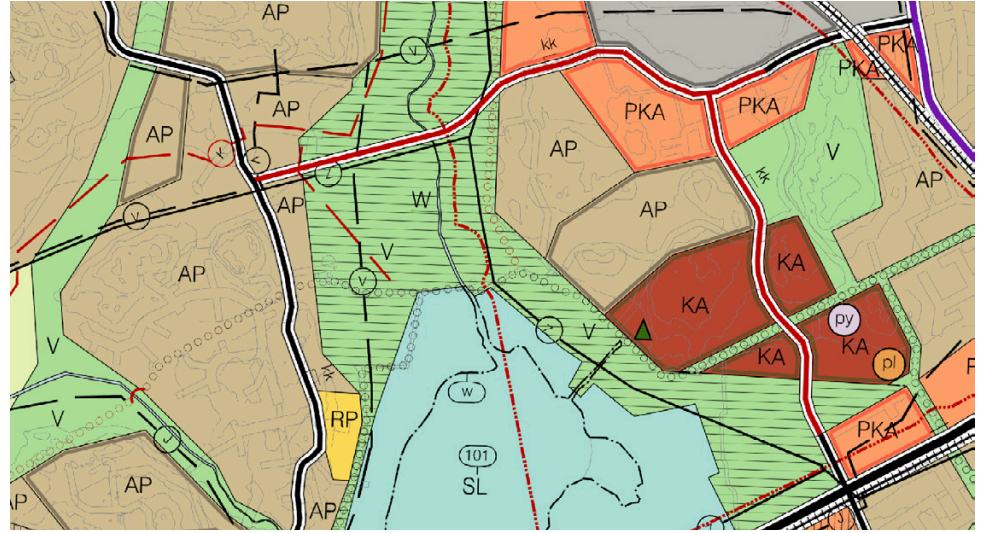
Perusopetuksen palveluverkkoselvityksessä Kaanaantien itäpuolelle on esitetty uutta 0-4 lk alakoulua. Kouluhankkeen eteneminen edellyttää aluksi maanhankintaa kaupungille sekä asemakaavan laatimista. Uudesta kouluhankkeesta laaditaan tarveselvitys ja hankesuunnitelma. Kun nämä on hyväksytty valtuustossa, aloitetaan koulun arkkitehti- ja rakennesuunnittelu. Toteutusmallista riippuen kilpailutetaan urakoitsija joko täysin valmiilla piirustuksilla tai suunnittelu voidaan sisällyttää myös urakoitsijalle. Toteutusmallin valinnalla voidaan vaikuttaa mm. rakentamisolueen aikatauluun. Talonrakennuksen investointiohjelmassa Kaanaan kouluhankkeen toteutusta on esitetty vuosille 2025-2028.

Näkymä ylhäältä Naantalilin suuntaan. (Väylävirasto)

Näkymä Temppelivuorentieltä K40 Raisionlahteen päin. (Väylävirasto)

Ote Raision yleiskaavasta. (Raision kaupunki)

(Janne-Petteri Kumpulainen)

Tilannekatsaus E18-hankkeeseen

E18 -tiesuunnitelman viimeistelyyn liittyvät yleisötilaisuudet on pidetty ja suunnitelman nähtävilläolo- ja muistutustenteko aika on juuri päättynyt. Muistutusten käsittelyn jälkeen vuorossa on hyväksymismenettely ja olemme taas yhden askeleen lähempänä hankkeen toteutumista.

Projektin alussa tehdään merkittäviä maansiirtotöitä Kaanaan alueella. Tievalueta poistettavia maa-aineksia tullaan suunnitelman mukaan sijoittamaan Satulavahantien varrelle, Orkolantien eteläpuolelle ja Kattelmäntien pohjoispuolelle. Kaksi tien välittömässä läheisyydessä olevaa pientaloota puretaan Raision ja Naantalilin rajalta.

Rakennusvaiheessa uusitaan Satulavahantien risteysilta ja sen alapuolelle muodostuu ekologinen yhteys eläimille tien pohjois- ja eteläpuolien välille. Myös Kaanaantien ja E18-tien risteysalue kokee merkittäviä muutoksia. Samassa yhteydessä hitaan liikenteen väylä siirtyy kulkemaan venesataman alueelle.

Kaikki Raisionlahden ylittävät sillat uusia ja Raisionlahden ylitysalueelle on suunniteltu uudet kevyen liikenteen väylät teiden pohjois- ja eteläpuolelle.

Pohjoispuoleinen kevyen liikenteen väylä siirtyy kulkemaan E18-tien vartta myös Temppelinvuoren kallioleikkauksen kohdalla. Suunnitelmiin on tehty pientä hienosäätöä palautteiden perusteella kevyen liikenteen väylien ja ulkoilureitien osalta. Uikkupolulta pääsee edelleenkin teiden pohjoispuolelille kevyen liikenteen väylälle ja lisäksi polulta on suunniteltu yhteys uusien Raisionlahden ylittävien siltien alitse Hahdenniemeen. Pienenä miinuksena mainittakoon, ettei sillat alittava yhteys todennäköisesti ole käytettävissä meriveden ollessa korkealla. Silloin tiekokonaisuuden yhdeltä puolelta toiselle vaihtaminen onnistuu vain Kaanaan ja Krookilan eritasoristeyksien kohdalla. Myös Mikkolantieltä on suunniteltu uusi kevyen liikenteen yhteys Kaanaantien risteysalueen läheisyyteen, koska nykyinen Kaanaan kevyenliikenteen alikulkukäytävä tullaan poistamaan

Katri Mikkola

Punatammen taimi syysvärissä.

Voi viatonta puuta

Voi viatonta puuta – milloin sen lehtevät oksat kurottavat rajan yli naapurin puolelle, oksilta linnut kakkivat aidalle, puun kukinnot roskaavat, juuret haittaavat robottileikkuria ja sitten on vielä se vaivalloinen syksyn pu-

donneiden lehtien keräys, jotta lehtimaton alle jäävä nurmikko ei tukehtuisi.

Onneksi lehtipuhallin on keksitty ja vielä parempaa: moottorisaha. Puut herättävät kuitenkin intohimoja ja vielä pahempaa: syntyy

konflikti puun puolustajat vastaan kaatajat. Naapuri vaatii, puoliso vastustaa ja teini istuu puussa puun ja ilmaston puolesta.

Kaava-alueella puiden poistoon tarvitaan viranomaisen lupa. Päätös tulee ja pulinat pois.

Puun poiston sallivan päätöksen perustelut voivat olla puun heikentynyt kunto tai sopimaton kasvupaikka, esimerkiksi liian lähellä rakennusta. Terveen puun maisemallinen merkitys on usein pätevä perustelu puun säästävään päätökseen.

Rakennetussa ympäristössä puut ovat omaisuutta ja mitä vanhemmaksi oikealla paikalla kasvava puu saa elää, sen suuremmaksi myös puun rahassa mitattava arvo kasvaa. Puita kannattaa hoitaa ja niiden kasvua vaalia.

Puiden poisto on tieto- ja taitolaji

Lahovikaisen puun poisto turvallisesti on puiden hoidon ammattilaisillekin haastava tehtävä, koska ytimessä oleva laho voi yllättää. Ahtaassa paikassa kasvavan kookkaan puun poisto edellyttää puolestaan erikoisosaamista ja varusteita ja silloin apuun kannattaa kutsua koulutettu puidenhoitaja, arboristi, joka kiipeää puuhun ja paloittelee rungon latvasta tyveen turvallisesti.

Jos puun kaataa omatoimisesti, on arvioitava riittävä ja vapaa tila kaadon suuntaan, ymmärrettävä kaatokolon ja kaatosahauksen merkitys ja sahattava ne oikein ja huolellisesti. Lisäksi on syytä varmistaa kaato joko

etukäteen asennetulla riittävän pitkällä veto- köydellä tai avittaa kaatosahausta väkärillä.

Aina kun mahdollista, kannattaa kanto jättää mukaan luonnon kiertokulkuun, sillä se toimii pitkään hiilivarastona ja edistää luonnon monimuotoisuutta.

Istuta puu

Katsotaan nyt vuosikymmen tulevaisuuteen, sillä tänään istutettu puu suojaa ja antaa varjoa vasta kasvettuaan taimesta nuoreksi puuksi. Asemakaava-alueen uudelle omakotitontille ei kuitenkaan kannata istuttaa kotoista koivua tai kuusta, sillä ne kasvavat nopeasti todellisiksi maiseman mahtipuiksi. Suositeltavia ovat mm. pihlajat, pähkinäpuut, puistosyreenit, pienilehtiset vaahterat, koristeomenat ja -kirsikat, luumut ja muut hedelmäpuut, myös hillittykasvuisia havupuita on nykyisin runsas valikoima saatavana. Ja tietenkin tammi, jos se saa kasvaa hitaasti paikallaan sukupolvien ajan (valitettavasti muutaman viime vuoden ajan tammia on vaivannut runsastunut kalvokovertajakoi, joka saa tammet näyttämään epäterveiltä).

Puun paikan valitsemiseen tarvitaan näkemystä, sillä nyt pieneen tilaan tai ikkunanäkymään sopiva sievä taimi voi vartuttuaan olla paikkaansa täysin sopimaton ja joutua poistettavaksi parhaassa iässä.

Anne Hanhiniemi,
Entti Oy

Kaikki mukaan etanajahtiin!

Espanjansiruetanalla hengitysaukko on kilven keskilinjän etupuolella, ei kilven takaosassa.

Pahamaineinen vieraslaji espanjansiruetana on parin viime vuoden aikana saapunut myös Kaanaaseen. Kansallisesti haitalliseksi luokiteltua espanjansiruetanaa on havaittu ainakin Jaakkolan kenttää ympäröivän Järvenojanpuiston alueella. Espanjansiruetana on puutarhurin painajainen. Kaikkiruokaiselle otukselle kelpaa kaikki, mitä eteen sattuu tulemaan. Sille maistuu niin vihannekset, juureskasvit kuin koriste- kasvitkin. Otuksen aterioitua jäljelle jäävät surulliset kasviraadot, joissa voi olla raapimista muistuttavia jälkiä.

Mitä aikaisemmin etanaongelmaan tartutaan, sitä paremmin se pystytään estämään. Niinpä kaikkia toivotaan mukaan etanantorjuntatalkoisiin ja poistamaan etanat, jos niihin törmää omalla tontillaan tai muualla ympäristössä.

Miten etanan tunnistaa?

Espanjansiruetanaa voi olla vaikea tunnistaa ja sen voi sekoittaa esim. ukkoetanaan, joka on harmiton tapaus ja jota ei kannata tappaa. Espanjansiruetanan hengitysaukko on ns. kilven etuosassa, lähellä päätä. Ukkoetanalla se on kilven takareunassa, lähempänä keskivartaloa. Espanjansiruetana kasvaa 7–14 senttimetriä pitkäksi. Väritys vaihtelee ja värimuunnoksia on runsaasti. Tavallisesti etana on punaruskea tai likaisen ruskea. Lisäksi ukkoetanalla on selässään pitkittäinen harjanne, joka päättyy häntäpäässä terävään kärkeen. Espanjansiruetanoilla selkäpuoli sen sijaan on tasaisen kupera ja perä pyöreä. Espanjan-

siruetanan voi erottaa ukkoetanasta hyvin myös nostamalla etanan ylös ja tarkastelemalla sen alapuolta. Espanjansiruetanan ”jalka” eli alapuoli on kokonaan vaalea tai reunoiltaan hiukan keskiosaa tummempi, kun taas ukkoetanalla jalkaa kiertää selvä tumma reunus.

Miten etanat pitäisi hävittää?

Etanoita havaitsee parhaiten maan ollessa sateen tai kasteen jäljiltä märkä. Tehokkainta torjunta on keväällä ennen kuin talvehtineet yksilöt ovat ehtineet munia. Jos espanjansiruetanan havaitsee, se kannattaa heti kerätä talteen. Etanat saattavat kantaa koli- ja listeriabakteeria, joten niihin ei kannata koskea paljain käsin. Samalla kannattaa tarkistaa ympäristö muutaman metrin säteellä, koska espanjansiruetanat liikkuvat yleensä ryhmissä. Kuolleita etanoita ei kannata jättää maahan, sillä espanjansiruetana käyttää myös kuolleita lajitovereitaan ravintona. Etanoiden poimimisen lisäksi pihoilta kannattaa poistaa puutarhajäte- ja risukasat sekä korkeat heinikot, jotka tarjoavat etanoille suojaa ja munimispaikkoja.

Koiranulkoiluttajilla on yleensä mukana koirankakkapusseja, joihin etanat on helppo kerätä. Koiranulkoiluttajat ovatkin etanantorjuntatalkoissa tärkeässä roolissa, mutta pidetään kuitenkin koirat erossa etanoista, sillä etanat voivat kantaa koirille vaarallisia keuhko- ja sydänmatoja.

Etanat voi tuhota upottamalla ne kiehuvan veteen tai etikkaliuokseen. Poista neste ja laita etanat suljettuun kevyeen astiaan, kuten tyhjään maitotölkkiin tai muovipussiin. Tapetut etanat voi hävittää talousjätteen mukana. Raision kaupunki on myös viime vuosina järjestänyt etanaroskiksia, joihin etanoita on voinut viedä koko kaupungin alueelta. Voit tarkistaa etanaroskistilanteen kaupungin sivuilta.

Juuso Jaakkola

ENTTI

Kotimaiset Kasvikset ry:n kuvagalleria

AASIALAISET PORKKANALETUT

8 ISOA LETTUA

AINEKSET:

- Letut:
3 kananmunaa
0,5 dl maitoa
2 dl vehnä jauhoja tai gluteenittomia jauhoja
1 dl kaurasuurimoita
1,5 tl suolaa
4 dl raastettua porkkanaa
riipaus mustapippuria
riipaus kurkumaa

- Porkkanareliissi:
4 rkl kalakastiketta (fish sauce)
½ dl vettä
½ dl sokeria
4 rkl riisietikkaa
1 limen mehu
3 pientä thai-chiliä hienonnettuna
1 dl porkkanaraastetta
1 punasipuli hienonnettuna
3 valkosipulinkynttä hienonnettuna
3 rkl inkivääriä raastettuna

- Pannulle:
3 rkl kasvisöljyä
400 g vähärasvaista naudan jauhelihaa
2 dl kookosmaitoa

Lisäksi:
paahdettuja maapähkinöitä
tuoretta minttua
tuoretta korianteria

VALMISTUSOHJE:

Sekoita lettutaikina. Mausta suolalla, mustapippurilla ja ripauksella kurkumaa. Anna taikinan tekeytyä 10 minuuttia.

Paista letut kypsiksi molemmin puolin voi-rypsiöljyseoksessa.

Sekoita yhteen kalakastike, vesi, sokeri, riisietikka, limemehu, chilit ja porkkana-raaste. Lisää mukaan vielä puolet punasipulista, valkosipulista ja inkivääristä. **Lämmitä** 3 rkl kasvisöljyä pannulla ja paista loput sipulit ja inkivääri pehmeäksi lempeällä lämmöllä. Lisää jauheliha ja paista kypsäksi jatkuvasti sekoittaen, noin 6-8 minuuttia. Lisää kookosmaito ja jatka paistamista pari minuuttia. Mausta suolalla ja pippurilla.

Täytä letut mausteisella jauhelihalla. Ripottele päälle porkkareliissiä ja lisukeet.

Alkuperäinen resepti:
Mikko Takala ja Sami Rekola

Uudenlaisia makuja vuoden 2023 luonnontuotteista

Vuoden 2023 luonnonmarja on kaikille tuttu puolukka. Puolukat sisältävät runsaasti terveysvaikutteisia yhdisteitä, jotka edistävät ruoansulatusta ja ehkäisevät bakteerien kasvua ja vaimentavat tulehduksia. Puolukat kannattaa käyttää kuorineen, jotta kaikki hyvät aineosat hyödynnetään.

Vuoden 2023 vihannes on kaikille suomalaisille tuttu porkkana. Se on sekä ravintoarvoiltaan että terveysvaikutuksiltaan loistava vihannes. Porkkana sisältää runsaasti beeta-karoteenia, joka on A-vitamiinin esiaste. Sopivan päiväannoksen saa jo keskikokoisesta porkkanasta. A-vitamiinilla on tärkeä rooli silmien terveydelle, hermoston toiminnalle, ihon terveydelle, kasvun ylläpitämisessä ja tulehdusten ehkäisyssä. Lisäksi porkkana sisältää ihmiselle tärkeitä kivennäisaineita ja kuitua.

Porkkana on perunan jälkeen suosituin kasvis ja sitä syödään vuosittain yhdeksän kiloa henkeä kohden. Oranssien porkkanoiden lisäksi Suomessa viljellään myös valkoisia, keltaisia ja violetteja porkkanoita. Porkkana säilyy jääkaapissa hyvin, mikäli sitä ei säilytetä yhdessä etyleeniä tuottavien omenan, avokadon ja tomaatin kanssa. Porkkana on hieman itäneenäkin vielä täysin käyttökelpoinen.

Porkkana on mietona ja makeana vihanneksena monipuolinen, sillä sitä voi käyttää sekä raakana että kypsänä. Porkkanaa voidaan käyttää mehevöittävässä aineosana monissa ruoissa ja sillä voidaan korvata ar-

vokkaampia raaka-aineita. Perinteisen reseptiikan lisäksi se on helppo yhdistää myös moniin mausteisiin, esimerkiksi kaneliin, neilikkaan, yrtteihin, chiliin, inkivääriin, hunajaan ja valkosipuliin.

Vuoden 2023 sieni on haaparausku, ne ovat yleisiä ja paljon käytettyjä ruokasieniämme. Haaparuskut ovat käsittelemättöminä kirpeän makuisia ja niitä on keitettävä viisi minuuttia ennen käyttöä. Sitä voi säilöä suolaamalla tai pakastamalla. Haaparausku sopii monenlaisiin ruokiin, sienisalaatteihin, leivontaan, murekkeisiin, kastikkeisiin ja keittoihin.

Raision Kaanaan Marttojen kanssa pidimme syyskuussa Marttaillan, jossa valmistimme porkkanaa ja puolukkaa sekä haaparuskua monella eri tavalla. Kokkailimme yhdessä Kaanaan kylätalolla ja saimmekin aikaiseksi melkoisen pitopöydän. Alkumaljaksi nostimme Professorin puolukkaporeet ja alkukeittona oli Porkkanacashewpähkinäkeittoa sekä Rouskurieskoja. Pääruokana Aasialaisia porkkanalettuja sekä Tarte-tatin porkkana-vuohenjuustopiirasta. Jälkkäriksi Puolukka-leipäjuustopiirakkaa. Lisäksi teimme kotiinviemiseksi ihanaa Puolukka-punasipulihilloketta. Tässä muutama resepti pitopöydästä sinullekin toteutettavaksi, suosittelemme!

Katri Mikkola,
Kristiina Löfgren

Kaanaan Marttojen Marttaillassa on tekemisen meininki.

PUNASIPULI-PUOLUKKAHILLOKE

AINEKSET:

- 4 kpl punasipulia
1 rkl oliiviöljyä
7 dl (400 g) puolukkaa
2 - 3 dl vettä
2 dl hillosokeria
1/2 dl balsamiviinietikkaa
1 tl suolaa
1/4 tl (1/4 tl) rouhittua mustapippuria

VALMISTUSOHJE:

Kuori ja viipaloi sipulit. Kuullota sipulia oliiviöljyssä 2 minuuttia. Lisää puolukat ja 2 dl vettä. Keitä 5 minuuttia. Lisää sokeri, etikka, suola ja pippuri ja keitä miedolla lämmöllä 10 minuuttia. Lisää tarvittaessa hieman vettä. Lusikoi kuuma hilloke desinfioituun lasitölkkiin ja sulje kansi. Anna jäähtyä huoneenlämmössä ja säilytä jääkaapissa. Tarjoa hilloketta juustojen, leikkeleiden, riista-, lammas- ja maksaruokien kanssa.

Vinkki: Puhdista purkit keittämällä ne runsaassa vedessä tai pidä 100-asteisessa uunissa 15 minuuttia. Muista desinfioida myös kannet.

Alkuperäinen resepti: Yhteishyvä.fi / Anu Brask

PUOLUKKA-LEIPÄJUUSTOPIIRAKKA

12 PALAA

AINEKSET:

POHJA

75 g voita
½ dl sokeria
1 muna
1 dl vehnä jauhoja
½ dl vehnä jauhoja (täysjyvä)
1 tl leivinjauhetta
1 tl kardemummaa

TÄYTE

200 g leipäjuustoa
200 g puolukoita (tuore tai pakaste)
3 muna
200 g kermaviiliä (rasvaa 10-12 %, vähälaktoosinen)
1 dl sokeria
2 tl vaniljasokeria

VALMISTUSOHJE:

Vatkaa pehmeä voi ja sokeri vaahdoksi. Lisää muna edelleen vatkatun. Yhdistä kuivat aineet ja sekoita ne taikinaan. Taputtele taikina voideltuun piirasvuokaan (Ø 28 cm) jauhoja apuna käyttäen. Esipaistapohjaa 200-asteisen uunin alimmalla tasolla 8–10 minuuttia. Leikkaa leipäjuusto pieniksi kuutioiksi. Levitä puolet juustopaloista ja puolukoita piiras pohjan päälle. Vatkaa munat, kermaviili ja sokerit vispilällä keskenään. Valuta seos vuokaan. Ripottele päälle loput juustot ja puolukat. Jatka paistamista uunin toiseksi alimmalla tasolla 30–35 minuuttia, kunnes täyte on hyytynyt ja kauniin värinen. Paistoaikaan vaikuttaa, käytätkö tuoreita vai jäisiä puolukoita. Anna puolukka-leipäjuustopiirakan jäähtyä haaleaksi. Tarjoa puolukka-leipäjuustopiirakka sellaisenaan tai vaniljakastikkeen kanssa.

Alkuperäinen resepti: Maku (meillakotona.fi) / Pirjo Laine & Emilia Kolari

PORKKANA-CASHEWPÄHKINÄKEITTO:

AINEKSET:

500 g porkkanoita
1 l kasvislientä
2 dl cashewpähkinöitä
1 appelsiini
Inkiväärijogurtti
2 dl maustamatonta vegaanista jogurtia
2 rkl raastettua inkivääriä
riipaus suolaa
riipaus sokeria

Lisäksi:
tuoretta minttua

VALMISTUSOHJE:

1. Kuori ja paloittele porkkanat. Kuumenna kasvisliemi kiehuvaaksi. Lisää porkkanat ja pähkinät. Keitä hiljalleen poristen noin 15 minuuttia, kunnes porkkanat tuntuvat pehmeiltä. Purista appelsiinista mehu ja mausta keitto mehulla.
2. Soseuta keitto sileäksi sauvasekoittimella tai tehosekoittimen kulhossa. Ripottele päälle tuoretta, hienonnettua minttua.
3. Sekoita jogurtti ja inkivääriraaste kulhossa. Mausta suolalla ja sokerilla. Tarjoile keiton kanssa.

Alkuperäinen resepti: Anna.fi / Suvi Rüster

TARTE TATIN PORKKANOISTA

AINEKSET:

TAIKINA:

100 g voita
½ dl parmesaanijuustoa
3 dl vehnä jauhoja
1 kananmuna

TÄYTE:

250 g porkkanoita
25 g voita
2 rkl tahinia
¼ tl suolaa
¼ tl mustapippuria
140 g pehmeää vuohenjuustoa

KORISTELU:

rucolanversoja

VALMISTUSOHJE:

1. Nypi paloitteltu voi, juustoraaste ja vehnä jauhot murumaiseksi seokseksi. Lisää kananmuna, ja sekoita nopeasti tasaiseksi taikinaksi. Kääri kelmuun, ja nosta viileään vetäytymään täytteen teon ajaksi.

2. Kuori porkkanat ja höylää tai leikkaa pitkittäin ohuiksi viipaleiksi. Voit valmistaa joko yhden isomman piirakan tai kaksi pienempää, valurautapannun koosta riippuen. Jos valmistat kaksi pienempää piirakkaa, paista ne peräkkäin.
3. Sulata voi paistinpannalla. Lisää porkkanat, ja kypsennä noin 10 minuuttia käännellen. Lisää loppuvaiheessa porkkanoiden joukkoon tahinitahna ja mausta porkkanat. Järjestä porkkanaviipaleet pannun pohjalle vierekkäin.
4. Notkista taikina ja jaa tarvittaessa kahteen osaan. Kauli taikina pannua hieman suuremmiksi levyiksi. Levitä taikinalevyille vuohenjuusto, ja kumoa taikinalevyt juustopinta alaspäin porkkanoiden päälle.
5. Paista piirakoita 200 asteisen uunin keskitasossa 20–25 minuuttia koosta riippuen. Nosta piirakat rutilän päälle jäähtymään puoleksi tunniksi. Kumoa piirakat suoraan tarjoiluvadeille. Koristele rucolanversoilla.

Alkuperäinen resepti:
Kotiliesi.fi / Katri Schröder

*Raision Kaanaan
Martat ry*

**Tule tutustumaan
toimintaamme!**

Marttailtoja pidetään
noin kolmen viikon välein.

Kokoontumispaikkana joko Kaanaan koulu tai jäsenten kodit.
Marttailloissa peritään 3€ kahviraha.

Tapahtumat ilmoitetaan Raision Kaanaan Martat
-Facebook -sivulla

Lisäksi viestitämme Raision Kaanaan Marttojen whatsapp
-ryhmässä tai tekstiviestitse. Ilmoittaudu postituslistalle.

Puheenjohtaja Sihteeri
Katri Mikkola Kristiina Löfgren
050 388 1104 040 720 9055
kaanaan.martat@gmail.com

Lisätietoja:
www.raisionkaanaanmartat.marttayhdistys.fi

Martat villiyrttiretkellä Sauvossa

Raision Kaanaan Martat kävivät alkukesästä tutustumassa villiyrttien poimintaan ja ruoanlaittoon Sauvossa. Oppaanamme toimi Sanna Katajainen. Retkellä käytiin pienellä villiyrttikävelyllä, jossa maisteltiin, haisteltiin ja keräiltiin villiyrttejä Sauvon rehe-

vissä maisemissa. Villiyrttikävelyn jälkeen laitoimme ruokaa kerätyistä aineksista sekä teimme nokkosjalkakylvyn. Nautiskelimme jalkakylvyn lisäksi savusaunan löylyistä ja metsäporealtaan ja kylmäaltaan virkistyksestä.

Useimmat villiyrtit ovat maukkaimmillaan alkukesästä ennen juhannusta. Villiyrttien kerääminen kuuluu jokamiehenoikeuksiin. Kuusenkerkkiä, koivun lehtiä, mahlaa, juuria ja jäkälää ei kuitenkaan saa poimia ilman maanomistajan lupaa. Vältä keräämästä yrttejä teiden varsilta, asutuskaduista, teollisuuslaitosten ja lämpökeskusten läheltä ja alle 50 metrin päässä tiestä. Myöskään lannoitetuilta viljely- ja metsäalueilta sekä torjunta-aineilla käsitellyiltä alueilta ei yrttejä kannata kerätä. Yrtit tulee myös huuhdella huolellisesti ennen käyttöä.

Sannan oppien mukaan pihoilamme kasvaa kolme tärkeintä villiyrttiä. Voikukka, josta voi käyttää kaikki kukan osat. Lehtiä ja nuppuja voi käyttää salaateihin ja myös juuria voi käyttää esimerkiksi keitoissa ja muhennoksissa. Nuoria sileä reunaisia lehtiä voi pistää salaatin joukkoon tai tehdä teeksi. Se vie esimerkiksi selluliittia pois, laihduttaa, poistaa myrkyllisiä aineita, joita on kertynyt talven aikana. Voikukka auttaa reumaattisiin vaivoihin, sapen ja maksan toimintaan. Voikukassa on paljon karotenoideja ja C-, ja K-vitamiineja, enemmän kuin missään muussa.

Nokkosen nuoria lehtiä voi käyttää pitkälti kuten pinaattia, esimerkiksi keitoissa ja muhennoksissa, ohukaisissa tai leipätaikinassa sekä smoothieissa. Kuivattuna nokkosta voi käyttää esimerkiksi teejuomana.

Siankärsämö on myös hyvin yleinen pihomme kasvi, mutta varsin vähän hyödynnetty yrtti. Sen lehdet sopivat myös maustamaan salaattia, keittoja ja muhennoksia. Ja sopiipa se vallan mainiosti myös yrttisulasekoitukseen. Siankärsämö sitoo raskasmetalleja ja on siten myös maksaa puhdistava yrtti.

Lisäksi pihoilamme löytyy varmasti myös vuohenputkea, jonka nuoret lehdet maistuvat sellaisenaan salaateissa ja pirtelöissä. Kun varsi kasvaa korkeaksi, lehtien maku muuttuu. Silloin sitä voi hyödyntää mausteena vihersalaateissa tai kypsennettävissä ruuissa, kuten kastikkeissa tai keitoissa. Vuohenputken lehdet sopivat myös pestoon ja munakkaisiin. Olethan kuitenkin vuohenputkea kerätessäsi tarkkana, että varmasti tunnistat kasvin, etkä sekoita sitä esimerkiksi erittäin myrkylliseen myrkykysöön.

Villiyrttikävelyllä tutustuimme lähemmin myös poimulehteen, joka on valittu vuoden 2023 villiyrtiksi. Suomessa kasvaa noin 30 lähes samannäköistä poimulehtilajia. Kasvin tunnistaa hyvin viuhkamaisista poimutuneista lehdistä. Poimulehti viihtyy ojanpientareilla, niityillä ja pihilla. Parhaimman makuiset lehdet löytyvät varjoisilta tai puolivarjoisilta paikoilta. Poimulehden nuoria suppuisia lehtiä voi käyttää salaateissa ja leivän päällä sellaisenaan. Vanhempana lehdet toimivat hyvin myös lämpimissä ruuissa, leivonnassa ja yrttiteeaineiksina sekä vihersalaateina. Lehtiä voi kuivattaa ja kiehautettuja lehtiä voi myös pakastaa talven varalle.

Vinkkinä lopuksi pihlajan lehdensilmu maistuu muuten aivan karvasmantelille! Siitä vain napsimaan silmuja makean näkään keväällä.

Kevättä odotellen,

Katri Mikkola ja Kristiina Löfgren

(Janne-Petteri Kumpulainen)

Krookilan kotiseutukeskus kivenheiton päässä Kaanaasta

Valpurin Puoti palvelee ihastuttavan idyllisessä miljöössä Krookilan Kotiseutukeskuksessa ympäri vuoden. Päärakennuksessa toimii lounasravintola, mutta Puodin löydät viereisestä rakennuksesta, syytinkituvasta.

Tunnelmallisen puodin täyttää tuoksu ihanista kotimaisista ja ekologisista saippuoista ja pesaineista. Puodista löydät myös paikallisten käsityöryttäjien pellavavaatteita, asusteita, saunatuotteita sekä ihania pieniä miniatyyriesineitä nukkekoteihin. Puodin pitäjinä häärivät Susanna Pesu-Stirkkinen (susan design) ja Sari Koskinen (Chas).

Valpurin Puoti on tuonut yhteen kotimaisia tuotteita noin 40 suomalaiselta yrittäjältä ympäri Suomen. Lähimmät niistä valmistuvat puodin yhteydessä olevassa ompelimosassa, joten susan design -pipomallisto on varsinaista lähituotantoa. Pipomalliston on perustanut noin 10 vuotta sitten raisiolainen Susanna Pesu-Stirkkinen. Pipomallisto on säilyttänyt tunnettavuutensa koko 10-vuotisen taipaleensa ajan, kuosien ja mallien monipuolisuuden vuoksi. Chas pellavavaatemallisto valmistuu myös Raisiossa, Sarin

Susanna Pesu-Stirkkinen

työhuoneella Pasalassa, ja myynnissä puodissa. Chas- pellavavaatteita on valmistettu lapsille ja aikuisille vuodesta 2014 asti. Ajattomat ja yksilölliset tuotteet valmistetaan luonnonmateriaaleista.

Kaksi intohimoista käsityöryttäjää on siis koonnut omien tuotteidensa ympärille

monipuolisen valikoiman ihania kotimaisia tuotteita sinulle itsellesi taikka lahjaksi. Mainittakoon myös Valpurin Puodin oma valmistuttama Raisio-suolasaippua, jonka raikas tuoksu tulee Raision omasta nimikkokasvista katajasta.

Erittäin hyvän vastaanoton saaneet Krookilan kotiseutukeskuksen Joulumarkkinat saavat jatkoa tänä vuonna, markkinat pidetään su 26.11. klo 12-16. Luvassa on monipuoliset käsityöläismarkkinat makasiinissa sekä pihamaalla, hevoskärry ajelua idyllisessä miljöössä, HaliBernit-koiria, soppatykistä

Raisio-suolasaippua, jonka raikas tuoksu tulee Raision omasta nimikkokasvista katajasta.

riisipuuroa, laulukuoro Vivere yms. Kotiseutukeskuksen pihapiiri siis täyttyy taas iloisista mielistä ja joulunalustunnelmasta.

Jos etsit uniikkia kotimaista tuotetta lahjaksi taikka tuliaisiksi kannattaa siis piipahtaa puodilla! Puoti on avoinna ympäri vuoden pääsääntöisesti to-la klo 11-15, mutta ajantasaiset aukioloajat löydät Facebook-sivuilta sekä nettisivuilta taitovalpuri.fi.

Susanna Pesu-Stirkkinen

Sari Koskinen

Valpuripuoti palvelee vanhassa syytinkituvassa.

Saunan hienot näkymät merelle päin. (Juho Pentinpuro)

Hahdenniemessä yleinen sauna ja avantouintia

Hahdenniemessä on jälleen saunomismahdollisuus, kun Sauna X jatkaa aiemman yrityksen toimintaa. Raision kaupunki kilpailutti saunatoiminnan ja uusina yrittäjinä jatkavat samat yritteliäät veljekset kuin viime talvenakin eli Juho ja Tuukka Pentinpuro, jotka molemmat osallistuvat Sauna X:n toiminnan pyörittämiseen. Veljesten suunnitelmassa on jossain vaiheessa laajentaa Sauna X:n toimintaa myös muualle Suomeen. Saunominen ja talviuinti eivät kuitenkaan ole yrittäjille vain bisnestä, vaan myös intohimoinen oma harrastus.

Kilpailutuksen myötä Raision kaupunki rakennutti Hahdenniemeen uuden saunarakennuksen, jossa on siis yleinen sauna sekä suihku- ja wc-tilat. Saunaan mahtuu reilut 10 henkilöä. Sauna toimii ympärivuotisesti ja se on avoinna päivittäin 16 – 22. Saunasta on hienot näkymät merelle, Hahdenniemen uimarannalle ja telakalla valmisteilla olevalle maailman suurimmalle risteilyalukselle. Saunavuoroja voi tällä hetkellä varata netissä osoitteesta www.saunax.fi.

Sauna X on myös laajentamassa toimintaansa Hahdenniemessä ja kaupungin rakennuttaman saunan viereen onkin nyt tuotu myös puusauna yleiseen saunakäyttöön.

Paljut rakentamisivaiheessa

Uudet saunat kesältä. (Janne-Petteri Kumpulainen)

Puusauna on sama kuin viime talvenakin ja sinne mahtuu reilut 20 henkilöä. Alueelle on tulossa myös vastaanottorakennus, josta saa ostettua lippuja yleisille saunavuoroille ja jatkossa sieltä saa ostettua myös mm. virvokkeita.

Lisäksi alueelle on tuotu myös pienempi puusauna, jota saa vuokrata yksityiskäyttöön. Saunaan mahtuu noin 7 henkilöä. Alueelle on rakentumassa myös kaksi paljua, joita saa myös vuokrata yksityiskäyttöön. Yhteen paljuun mahtuu noin 10 – 12 henkilöä. Haastatteluhetkellä veljekset viimeistelivät uusien saunojen ja paljujen terasialuetta ja uusien tilojen pitäisi olla käytössä todennäköisesti jo marraskuun puolivälissä. Ajantasaiset tiedot uusien tilojen avaamisesta löytyy Sauna X:n nettisivuilta sekä facebookista ja Instagramista.

Talvella avanto tulee olemaan entisessä paikassa eli saunojen läheisyydessä, jonne Raision kaupunki on jo tuonut viime vuodelta tutun punaisen pukukoppirakennuksen. Pukukoppi on avantouimareiden käytössä veloituksetta.

Alueelta löytyy parkkipaikkoja; ihan saunojen vieressä on muutamia parkkipaikkoja ja lisää löytyy tietä eteenpäin ajaessa.

Nyt on hyvä aika alkaa valmistautua uuteen avantouintiharrastukseen! Ja kun saunatkin ovat taas käytössä, pääsee hyvin lämmittelemään välissä! Ja vaikka avantouinti ei olisikaan sinun heiniäsi, voit myös fiilistellä menoa ja maisemia saunasta ja / tai paljusta käsin!

Elämyksellistä oppimista

Lapset ovat keräämässä lehtiä askartelua varten.

Kaanaan päiväkodin Kuuselan ryhmässä on 4-6 -vuotiaita lapsia. He retkeilevät mielellään. Kahden viikon aikana bussilla on matkattu kirjastoon ja Raision hautausmaalle kettukierrokselle sekä Kerttulan jäähalliin luistelemaan. Lisäksi on retkeilty metsässä. Aiemmin tällä kaudella on käyty muun muassa tutustumassa paloautoon ja leikkipuistoissa leikkimässä. Iso osa retkistä on toteutettu pienryhmissä, joten lapset ovat käyneet hie- man eri kohteissa.

Retkeily ja ympäristön tutkiminen niin luonnossa kuin rakennetussa ympäristös- säkin ovat tärkeä osa varhaiskasvatusta. Retkillä lapset pääsevät tutustumaan lähi- ympäristöön ja harjoittelemaan siinä toimi- mista. Tiedot ja taidot karttuvat samalla, kun luottamus omaan toimintaan lisääntyy on-

nistumisten myötä. Myönteisten kokemusten kautta lapsi oppii nauttimaan lähiympäris- töstä ja tätä kautta esimerkiksi metsäretkil- lä lapsen ympäristösuhde vahvistuu.

Retket ovat lapsille arjen kohokohtia, joita odotetaan ja jännitetään etukäteen. Ne ovat elämyksellinen tapa oppia ja kokea. Retkil- lä tehdään uusia asioita, opetellaan tärkeitä taitoja ja koetaan suuria tunteita. Pelkästään linja-autolla matkustaminen on lapsille iloi- nen elämys, joka kyllä muistetaan. Kun oikea pelastaja esittelee paloautoa lapsille, se jää paremmin mieleen kuin telkkarista katsot- tu tietoisuus. Turvallisen kaatumisen opettelu jäähallissa on hassua ja naurattaa. Kirjastos- sa palautusautomaatin takahuoneessa kir- jojen liikkuminen ihmetyttää ja ihastuttaa. Kettukierroksella lapsia mietityttää, onko

kierrosta vetävä kettu oikea ja mitähän se mahtaa syödä.

Kuuselan lapsilta sai hy- viä perusteluja siihen, miksi retkil- lä käydään. Tässä muutamia vastauksia: ”Koska sillon voi kattoo eri paikkoi”, ”Jos menee bussilla voi kattoo maisemii”, ”Siel on kivaa”, ”Ne on hauskoja”, ”Oppii uutta”, ”Saa syödä omii eväitä”, ”No ettei tylsisty”. Lähes jokainen lapsista myös esitti oma-aloit- teisesti toiveen seuraavasta retkikohteesta. Intoa ei siis ainakaan puutu. Aikuisten teh- täväksi jää varmistaa, että jatkossakin nämä pienet seikkailijat pääsevät retkeilemään.

Salla Heiskari

varhaiskasvatuksen opettaja,
Kaanaa päiväkot

Kaanaan päiväkodin vanhempainkerho välittää suurella sydämellä

Kasvomaalausta Vappuriehassa.

Kaanaan päiväkodin vanhempainkerhos- sa hääreilee 10-15 vanhempaa aktiiveina. Vuonna 2022-2023 vanhempainkerho pys- tyi mahdollistamaan Kaanaan päiväkodin ja ryhmäperhepäiväkot Simpu- kan lapsille monenlaista mukavaa puuhaa normaalin arjen keskelle. Puheenjohtajana vanhempainker- hossa on Riina Hoppari. Vanhempainker- hon kokouksissa suunnitellaan toimintaa ja pohditaan lasten hyvinvointia. Yhteistyö Kaanaan päiväkodin henkilökunnan kanssa on tiivistä. Jokaisen päiväkotiryhmän van- hemmista löytyy joku, joka välittää viestejä eteenpäin kaikille ryhmän lasten vanhem- mille. Varainkeruuta vanhempainkerho to- teuttaa syksyisin ja keväisin.

Syksyllä 2022 päiväkotit esitti toiveen kan- nettavista kaiuttimista ryhmiin. Vanhem- painkerho toteutti toiveen. Nyt jokaisessa ryhmässä on oma esim. metsäretkille hel- posti mukaan otettava kaiutin.

Joulun lapset valmistautuivat leipomalla ryhmissä pipareita ja koristelemalla ne. Li- säksi marraskuun lopulla vanhempainker-

Vappuriehassa Mimi ja Kuku.

ho järjesti Tonttutuhinat päiväkodin tiloissa. Tonttutuhinoissa oli jouludisko, piparinkori- stelua, jouluisia värityskuvia, poskimaalausta, onnenpyörä ja herkkuja. Iltapäivän kruuna- si tietenkin paikalla vierailut joulupukki, joka jakoi kaikille lapsille pienet joulupus- sukat. Lisäksi vanhempainkerho mahdolli- sti ryhmille joulukalenterit: jokainen ryhmä sai itse suunnitella ryhmälle sopivan joulu- kalenterin joulukuun iloksi.

Eskarilaiset pääsivät alkuvuodesta 2023 Turun konserttitalolle nauttimaan esitykses-

tä. Vanhempainkerho kustansi lapsille bus- simatkan ja lipun konserttiin.

Alkukeväästä päiväkodin lapset saivat nauttia Viidakkopöllö-nukketeatterin Synt- täräkutsut-nimisestä esityksestä. Esityksessä tuli esille ystävyys, juhlien käyttäytymis- säännöt, toisten huomioon ottaminen ja an- teeksi antaminen.

Vappupäivänä vanhempainkerho järjes- ti päiväkodin pihalla Vappuriehän kaikille päiväkodin lapsille. Siellä esiintyivät taita- va taikuri Hassu-Hessu ja ihastuttavat Mimi ja Kuku. Lisäksi lapset saivat halutessaan keväiset poskimaalaukset, tehdä jättimäisiä saippuakuplia, tanssia musiikin tahtiin, tai- teilla tempu- ja keppariradalla ja herkutel- la mm. tuoreilla munkeilla. Lisäksi paikalla oli lelun- ja kirjanvaihtopöytä. Sinne sai tuo- da kotoa itselle tarpeetonta ja ottaa itselle matkaan uuden lelun ja kirjan. Jäljelle jää- neet lutut ja kirjat lahjoitettiin päiväkodille. Kevät huipentui vanhempainkerhon tarjo- amiin jätskeihin.

Syksy 2023 on alkanut vanhempainkerhon kannalta lupaavasti. Olemme saaneet jouk- koomme uusia aktiiveja. Tästä on hyvä jat- kaa ylimääräisen kivan tarjoamista Kaanaan päiväkodin ja ryhmäperhepäiväkot Simpu- kan lapsille!

Heini Sinko

Kaanaan päiväkodin vanhempainkerho

Eläinten viikko ja kaveritaitokoira Aake

Kaveritaitokoira Aake

Lokakuussa viikolla 40 vietimme eläinten viikkoa Kaanaan päiväkodissa Tammelan ryhmässä. Viikkomme sisälsi muun muassa Kolme pientä porsasta -satujumpan, eläinai- heisia lauluja, metsäretken, jonka aiheena oli Suomalaisen metsän eläimet sekä kauniilla syksyn väreillä tehdyn eläinaiheisen maala- uksen. Viikkomme huipentui lelupäivään, jolloin lapset saivat tuoda itselleen mielei- sen eläinlelun päiväkotiin. Meillä oli heppoja, pandoja, koiria, kissoja ja jopa yksi leijona!

Lelupäivän lisäksi koitti jännät hetket, sillä arvoimme ryhmämme maskottikoiral- le Aake seuraavan viikonloppupaikan. Aake -koira on päässyt viikonloppuisin lasten ko- tona kivojen touhujen pariin ja hän tulee kier- tämään jokaisen Tammelalaisen perheessä. Aaken viikonloppuohjelmasta lueskelem- me yhdessä seuraavana maanantaina Aa- ken mukana kulkevasta reissuvihosta, johon vanhemmat saavat yhdessä lapsen kanssa kirjoittaa ihanista yhteisistä hetkistä. Tähän mennessä Aake -koira on päässyt jo ristiäi- siin, saunaan, metsäretkelle, tivoliin ja Myl- lyn shoppailemaan.

Aaken tärkeät tehtävät jatkuvat viikon- loppujen kotivierailujen lisäksi myös arkisin Tammelan ryhmässä, sillä hänellä on tärkeä

rooli kaveri- ja tunnetaitojen opettamisessa meidän 3-4-vuotiaille. Keräämme yhdessä kivan kaverin teoista Ryhmä Hau -tarroja. Näitä tarroja saamme esimerkiksi kaverin lohduttamisesta, auttamisesta, ystävällisestä puheesta sekä lelujen vuorottelusta. Tarkoi- tuksenamme on tehdä näkyväksi ystävälliset teot sekä kannustaa lapsia niihin. Kun kivan kaverin tarroja on kerätty riittävästi, pidäm- me yhteiset juhlat ryhmässä, joiden suunnit- teluun lapsilla on mahdollisuus osallistua.

Jatta Rämö

varhaiskasvatuksen opettaja,
Kaanaan päiväkot

Lasten eläinmaalauksia

Toimiva ja turvallinen arki Kaanaan koululaisilla

Kaanaan koulurakennus on kasvanut ja muuttunut tiloiltaan sekä toiminnoiltaan kehittyvän kotikylämme myötä. Muutos jatkuu edelleen palvelun asuinalueemme tarpeita.

Kaanaan koulurakennuksista vanhin, nykyisin puukäsityötilana toimiva, kivikoulu on rakennettu vuonna 1928. Rakennus toimi alkujaan niin luokkatilana kuin opettajan asuntona. Sen kylkeen rakentui vuonna 1957 lisärakennus, jota laajennettiin 1963. Pitkään koulussa opiskeltiin yhdysluokissa, joista pikkuhiljaa 1980-luvun lopulla saatiin kasvatettua kokonaisia ikäluokkia. Vielä viimeisimpänä laajennuksena 2015 noussut päiväkotisiipi viimeisteli kasvaneen asuinalueen houkuttelevaksi lapsiperheille.

Nyt koulun tulevaisuus näyttää siltä, että osa puretaan pois ja päiväkotia laajennetaan. Uusi koulu rakentunee lähivuosina lähelle vesitornia ollen näin kolmen nykyisen koulun, Kaanaa-Tahvio-Tikanmaa, keskipisteesä. Sen tilat on tarkoitettu esikoululaisista neljännen luokan oppilaisiin. Lisäksi liikuntasali tarjoaa harrastajille hyvät harjoitusmahdollisuudet koulupäivän ulkopuolisella ajalla. Kaanaan omakotiyhdistyksen toivomuslistalla on saada koulurakennuksen tilat toimiviksi myös alueen muihin yhteisöllisiin tapahtumiin kylätalon omaisesti.

Ennen uuden koulutalon rakentumista valmistuu työnimeltään Myllypellon koulu Kukkataloa vastapäätä olevalle pellolle. Tähän kouluun tulevat luokat 5-9 sekä erityisoppilaiden Mylly-Antin koulu. Arvioitu oppilasmäärä on 750. Tällä hetkellä suunnittelu on alkumetreillä ja koulu valmistunee 2028, kertoo suunnittelurehtori Petri Anttila. Kaanaalaisten näkökulmasta suunnittelu-rehtorina toimii juuri oikea ihminen, koska

Petri Anttila

Anttila toimii parhaillaan Kaanaan, Tikanmaan ja Tahvion koulun rehtorina. Hänen mukaansa kaanaalaisia askarruttava oppilaiden turvallinen koulumatkaliikenne on yksi ensisijaisista toteutuskohteista. Uusi tie ”Benkun putiikin” naapurista Raision kaarelle löytyy myös kaavakartastosta.

Kaanaalaisia ala- ja yläkoululaisia palvelevat koulurakennukset ovat väijäämättä ikänsä päässä. Tällä hetkellä Vaisaaren koulun viereen rakentuva Tiedonpuiston koulu avaa uudistussuman. Vaikka kustannustehokkuus sanana kalskahtaa kylmältä, nykyisillä suunnitelmilla saadaan saman katon alle kaikkia lapsia ja nuoria tukeva toiminnat.

Miia Suominen

VÄRIÄ PÄIVÄÄSI,
OLE HYVÄ.

www.lainio-laivoranta.fi

Savosen Kesäpirtti 2013.

Kesäpirtti huvilan tarina

Järviiniityn alueella asui viime vuosisadan alussa vain yksi perhe Ihalan Konsalle kuuluvassa Järviiniityn torpassa. Vanhempiensa kuoltua jo itsenäistynyttä tilaa hallitsi Hanna tytär. Hän myi jatkosodan aikana neljä huvilapalstaa turkulaisille rautatieläisperheille, Paikkarin seisake, kun oli kävelymatkan päässä. Sittemmin tilan kaikki rakennuskelpoiset maat on myyty omakotitonteiksi myöhempien omistajien toimesta.

13.4.1944 tilasta lohkottiin kaksi palstaa, Kesäkorsu, jolla nykyisin asuu Liisa Vesanen ja 1300 m2 suuruinen Kesäpirtti. Kesäpirtin ensimmäinen omistaja oli Eero Savonen ja hän rakensi nykyisen Kantokadun kulmassa olevalle tontille parikymmenneliöisen kesämökin oletettavasti pian sen jälkeen. Mökkiin on myöhemmin rakennettu laajennusosa ja muutenkin parannettu asuttavuutta. Siinä on näihin päiviin asti asuttu lähes

Pian talosta on vain muisto jäljellä.

vakituisesti useiden omistajien aikana. Nyt tämä lähes 80 vuotta paikallaan seissyt ja aika paljon korjausvelkaa kerännyt huvila on tullut tiensä päähän. Muutama kylän alkukauden pikkumökki vielä jonkun pihan perältä löytyy, mutta ne eivät enää vuosiin ole olleet asuinkäytössä.

Frans-Juhani Gmeiner oli äskettäin urakoitsijana Vehasen järeällä kaivurilla taloa purkamassa ja lajittelemassa purkumateriaaleja omiin jakeisiinsa. Hän kertoi, että enää

ei voi kaikkea romahduttaa yhteen kasaan, vaan jäteteokset pitää lajitella jo purkupaikalla. Hyvä niin, vaikka se työtä hidastaakin ja lisää purkukustannuksia, mutta luontoon jäävää sekajätettä ei enää pitäisi tulla.

Kesäpirtti oli aikanaan kylän hienoimpia tontteja ja on sitä edelleen, kohta siihen varmaan uusi talo ja asukkaat taas tulevat.

Esko Lehtinen

Kutosten selostuksia

Jälleen saamme nauttia Kaanaan koulun 6. luokkalaisten selostuksista, joita toimittajan alut ovat ovat harjoitelleet äidinkielen tunnilla. Lue seuraavasta selostukset miten teet hienosti flikin tai käsikorun tai miten juot oikeaoppisesti vettä. Onnistut myös potkaisemaan palloa ja tuntemaan refleksit.

Korunteon vaiheet

Korun tekemiseen tarvitset lankaa, teippiä, helmiä ja tasaisen alustan.

Ensimmäiseksi pöydälle nosta lankaa (venyvää korulankaa), helmiä, teippiä ja kirjaimia (jos haluat). Seuraavaksi teippaa langan toinen pääty tasaiselle alueelle teipin kanssa. Sitten ota helmiä ja aloita pujottelemaan niitä lankaan. Älä ota teippiä pois ennen kuin olet valmis.

Lopuksi tarkista meneekö helmilanka ranteesi ympäri. Jos olet tyytyväinen, ota teippi irti ja solmi nauhat yhteen. Suosittelemme kokemuksen mukaan tekemään monta solmua päällekkäin ettei langat eroa mil-lään. Jos koru ei mennyt kätesi ympäri, jatka kunnes se menee kätesi ympäri. Viimeiseksi leikkaa ylimääräiset langanpätkät. Ja näin sinulla on valmis koru.

Emmi Kanerva 6A

Flikki

Miten tehdä flikki, minkä sinäkin varmasti haluaisit oppia?

Aluksi sinun täytyy osata siltakaato, seuraavaksi harjoittele siltakaadosta potkaiseminen. Siihen voi mennä aikaa, mutta älä luovuta ja harjoittele flikkiä vasta kun osaat suurin piirtein potkaista siltakaadosta. Sen jälkeen harjoittele ponnistusta/hyppyä. Sitä voit harjoitella vaikka sängylle, pehmeälle patjalle tai vaahtomonttuun. Muista olla tiukka! Sitten tee flikki alamäkeen avustuksella. Muista pehmeä patja! Sitten tee flikki avustuksella tasaisella patjalla. Lopuksi tee flikkiä patjalla itse.

Hyvä, osaat taidon!

Eveliina Koivunen 6A

Jalkapallo laukaisu

Ensin valitse haluatko pallon päätyvän ylös vai alas. Jos haluat pallon menevän ylös niin tähtää pallon alareunaan. Ei haittaa, vaikka jalka hipaisi maata vedon aikana. Jos taas haluat pallon alas tähtää palloa vähän yli keskiosan.

Sen jälkeen harjoittele ensin vetoa paikaltaan ja sen jälkeen pienestä vauhdista. Kannattaa myös aloittaa veteleminen lähempää maalia ja sen jälkeen kauempaa. Vedä tiukalla nilkalla siihen kohtaan minkä aluksi päätit. Maalivahdin on hel-poin torjua suurin piirtein käden tasolle tuleva tai jos veto lähtee suoraan keskelle keskelle tullutta vetoa jos se on jossakin reunassa. Kun olet vetänyt, jatka liikettä eteenpäin jotta paikat eivät revähdi. Lopuksi pallo onkin jo maalissa!

Mirella Sinisalo, 6A

Miten juoda vettä

Juominen on hyvin tärkeää jos tahtoo elää. Tässä on lyhyt selostus juomisesta.

Juomiseen tarvitaan usein kuppi, lasi tai jokin muu astia joka pitää vettä. Ensin otat astiasi esim. vesilasin ja täytät sen vedellä. Sen jälkeen viet astiasi lähelle suuta ja otat hörpyn ikään kuin imisit vettä. Suusi pitää koskettaa vettä jos tahdot juoda sitä. Sen jälkeen nielet veden.

Jos vesilasiasi/astiasi ei ole täytetty kokonaan, niin käännä sitä hieman kal-lelleen.

Jos tahdot käyttää pilliä veden juomiseen niin käytä mieluiten pilliä, joita voi käyttää useamman kerran. Esim. metalliset pillit tai lasiset pillistä. Jos tämä vaihtoehto ei ole mahdollista, niin kertakäyttöiset pillit ovat myös vaihtoehto. Jos päätät käyttää kertakäyttöistä pilliä, niin muista kierrättää se kunnolla! Jos et käytä kertakäyttöistä pilliä niin muista pestä pillisi.

Emilia Qin 6A

Refleksit

Onko sinulta ikinä kokeiltu refleksejä vaikka lääkäriissä? Tässä on miten refleksit toimii.

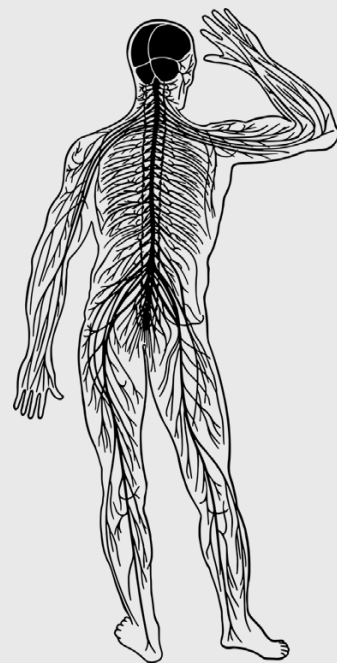
Ensin, keho tulkitsee, että nyt tarvitsee varoa jotain tai vaikka vetää käsi pois kuumasta uunista.

Sen jälkeen kehon osasta, vaikka nyt siitä kädestä lähtee "sähköinen" virta hermoja pitkin selkäyttimeen ja sen kautta aivoihin.

Seuraavaksi aivot lähettävät samanlaisen "sähköisen" virran takaisin käteen joka sitten taas siirtää itseään pois uunista.

Ja siinä on miten refleksit toimivat.

Nooa Hinkkanen 6A

**KAANAAN KOULUN
OPPILAILLE PERHEINEEN**

SU 10.12. KLO 13-16

**Joulupaja
KOULULLA**

BUFFET KIRJAINSUUNNISTUS

ASKARTELUA RIISIPUUROA

TONTTURATA

PIENET MYYJÄISET

KAANAA

**Tapahtuman tarjoaa
KANAVA**

Puuhut ovat maksuttomia!

KAANAAN GRILLI-KIOSKI

Laadukkaat annokset jokaisen makuun!

MA suljettu
TI-TO 10:30-20:00
PE 10:30-21:00
LA-SU 12:00-21:00

Kaanaanrannantie 2, Raisio
puh. 040-721 5602

Mörköjuttuja ystäväni, mörkö

Ystäväni nimi on Möllö. Se on monivärinen. Se osaa röyhtäillä, purra ja murista. Möllö lensi meidän kotiin. Sillä on pelottavat ja kiiluvat silmät.

Onni-Veikko, 3A

Minun ystäväni nimi on Mutru. Löysin sen meidän kodin läheisestä metsästä. Löysin sen luolasta. Mutru tykkää pelotella. Mutrun sarvet on ainakin metrin pituiset. Hänen lempiruoat ovat: isot rotat, muhkeat kastemadot ja apinan korvat. Kun toin Mutrun ensimmäistä kertaa meidän kotiin niin äiti ja isä pelästyivät ihan hirveästi. Äiti ja isä sanoivat että tuo mörkö ei saa tulla meille mutta suostuttelin äitin ja isän siihen että Mutru voi asua meillä. Ja he suostuivat siihen.

Daniel, 3A

Minun ystäväni nimi on Kalle. Kalle osaa leikkiä ja hauskutella. Kallen ihon väri on vaaleansininen. se näyttää kieltä usein. Sillä on vihreet silmät ja sillä on ruskeat sarvet. Sillä on turkissa on myös liilaa. Kun oltiin puistossa hetken päästä pensaassa rapisi jokin toinen mörkö. Sillä oli kirkkaat silmät ne hohti pensaasta läpi ja sen turkki oli liila. Se pelkäsi kauheesti. Mutta se ei kuitenkaan pelännyt Kallea. Sittemmin mentiin kotiin. Kotona piti keksiä nimi. Hetken päästä nimeksi tuli Paavo. Kalle ja Paavo leikkivät yhdessä.

Eevi, 3A

Mörkö ystäväni on pörröinen. Hänen nimi on Pörrö. Se tykkää pyöriä isoissa puskissa. Hän asuu keskellä isoa metsää. Hän on 10 vuotias mörkö joka leikkii päivät pitkät tai hyppii puskiin. Me tavattiin kun näin sen puskassa kun olin kävelyllä. Hänen silmät on niin pienet että niitä ei edes melkein näe. Hänellä on pörröinen taikavoima. Se pystyy taikoa pörröistä karvaa kaikkialle.

Viola, 3A

Mörön nimi on Pasi. Pasi osaa ajaa mitä tahansa konetta koska sillä on kaikkeen sopiva avain. Pasi ajaa mieluiten traktoria. Mörkömaassa on sen piilopaikka. Löysin sen meidän autosta. Pasi oli itse autossa renkaan sisällä. Pasi oli aika pieni. Pasi väri on punainen ja silmät ovat siniset. Pasi on aika rauhallinen.

Aaro, 3A

Minun ystäväni nimi on Olli. Se on pelottavan näköinen ja luonteeltaan kiltti. Olli osaa uida hienosti. Näin hänet ekan kerran 3 vuotta sitten. Olli on minun paras kaveri. Olli tykkää olla minun kanssani. Olli on väriltään vihreä. Olli on iso. Olli asuu minun huoneessa. Ollilla on oma sänky. Olli on 10-vuotias. Olli on paljon suurempi kuin minä. Olli osaa Saksaa, Espanjaa, Ruotsia ja Englantia. Olli on aina minun tukena. Löysin Ollin luolasta. Ensin pelästyin Ollia mutta sitten tutustuimme toisiimme. Olemme nyt parhaita kavereita. Äiti ja isä ei ensin hyväksynyt Ollia onneksi sain suostuteltua vanhempiani. Olli on tosi ahkera. Olli on todella hyvä piirtämään. Olli oli tosi likainen mutta kun pesin Ollin niin Ollista tuli todella puhdas. Olli on todella karvainen. Ollin lempiruoka on limaiset madot. Ollilla on harmaat sarvet.

Nea, 3A

Minun ystäväni on Tane. Tanen lempi väri on oranssi. Se osaa tanssia tosi hyvin. Tane asuu pimeässä luolassa. Ja se pelottelee pieniä lapsia. Tane on myös joskus hauska. Sen silmät on punaiset. Olemme tavanneet pimeässä luolassa. Tane on myös tosi limainen.

Kiia H., 3A

Minun ystäväni nimi on Huima. Se on ruskea ja karvainen eikä Huima ei ole käynyt 500 vuoteen suihkussa. Huima osaa puhua. Hän tykkää syödä lintuja. Löysin Huiman puistosta puskasta kun tulin kotiin. Piilotin Huiman puskasta sitten menin nukkumaan. Heti aamulla menin ulos etsimään Huimaa mutta muistinkin että olin jättänyt Huiman puskasta. Kun tulin Huimaa ei ollut. Menin kotiin.

Emil, 3A

Minun mörkö on sininen. Hänen nimi on Rupisammakko. Hän tykkää sammakoista. Rupisammakko osaa pelotella lapsia. Tapasin hänet kaupassa hän varasti juustoa.

Casmir, 3A

Huli Huli osaa kasvattaa silmiä. Se osaa kaivaa kuoppia. Se kaivaa tunneleita yleensä ja saalistaa rottia ja hiiriä. Ja se muuttuu joskus kiveksi tai mullaksi. Se ajoi pihaan rotalla.

Aatos, 3A

Ystäväni nimi on Raimo. Raimo tykkää makkaraa. Raimo on punainen ja toinen silmä on keltainen ja tukka vihreä. Raimo tykkää jalkapallosta. Hänen lempiväri on sininen. Tapasin hänet vuorella keritsemässä pukkeja.

Juuso, 3A

Minun ystäväni on Croclor. Se asuu hylätyllä lammella. Croclor osaa imeä ihmisistä kauneuden ja Croclor tekee niistä zombeja. Croclorin lempiväri on harmaa.

Croclor tykkää kiinalaisesta ruuasta. Me tapasimme, kun eksyin lammelle. Croclor teleporttasi minut kotiin.

Olen siitä lähtien vienyt sille leipää ja hunajaa. Oksensin, kun ensimmäisen kerran menin portaalista. Pelasin sen kanssa jalkapalloa. Croclor on kuin Messi. Croclorilla ja minulla on lempiohjelma nimittäin putous.

Kiia A., 3A

Minun ystäväni nimi on Morsian. Morsian tykkää paukutella. Morsian on pinkki ja silmät on valkoiset. Ne toimii kun lamppu. Morsian osaa lentää ja Morsian tykkää pelaamisesta. Morsian on myös karvainen. Minä tapasin Morsiamen lätäkössä.

Leevi, 3A

Ystäväni nimi on Ori. Ori on vihreä. Ja sen tuntosarvet on siniset. Ori on muuten kiltti mutta kun Ori suuttuu niin sen kädet ja silmät muuttuu punaiseksi. Se puree ihosta palan pois ja mitä enemmän se puree niin sitä enemmän se kasvaa. Sen turkissa on paljon punkkeja. Se asuu lasten lelulaatikoissa. Ori muistuttaa joulukuusta.

Vilma, 3A

Juuso Triipponen kalastamassa Hahdenniemen laiturilla, hän vinkkaa, että kevyt avokelasetti ja rasiallinen erilaisia jigejä ovat hyvä perusvälineistö rannalta kalastajalle.

Raisionlahdelle kalaan

Kaanaan kupeessa sijaitseva Raisionlahti tarjoaa hyvät mahdollisuudet erilaisten kalastusmuotojen harrastamiseen, ja sieltä voi tavoittaa joukon erilaisia kalalajeja. Turusta ja Raisiosta Naantaliin kulkevat tieväylät jakavat lahtialueen kahteen osaan. Teiden pohjoispuolella sijaitsee matala ja rehevä vesilintujen suosima Raisionlahden pohjukka, joka yhdistyy siltojen eteläpuoliseen venesatama-alueeseen kapeaa salmea pitkin. On syytä muistaa, että siltojen pohjoispuolinen lahti on luonnonsuojelualuetta, ja siellä kaikenlainen veneily, kalastus ja liikkuminen ranta-alueilla merkityn Uikkupolun ulkopuolella ovat kiellettyjä huhtikuun alusta heinäkuun loppuun. Tällä pyritään turvaamaan lintujen pesintää alueella.

Etenkin Raisionlahdentien alla kulkeva kapea salmi on suosittu kalapaikka, mutta myös Hahdenniemen venesatama-alueelta löytyy paikkoja onkimiseen ja heittokalastukseen. Matala lahdenperukka on keväisin ahventen, haukien ja särkikalojen suosima kutupaikka, ja virtaavasta salmesta voi tavoittaa jigillä tai täkyongella vaikkapa kuhan. Useampikiloinen kuha tai hauki ei ole alueelta lainkaan tavaton saalis, joten pitkävartiset pihdit koukun irrotukseen ovat tärkeä varuste heittokalastajalle. Petokalojen kohdalla on suositeltavaa noudattaa vastuullisen kalastuksen periaatteita. Tämä tarkoittaa sitä, että alamittaisten kalojen lisäksi myös suuret emokalat kannattaa vapauttaa varovasti takaisin veteen, sillä ne huolehtivat vesistön tasapainosta harventamalla särkikalakantaa ja tuottamalla tehokkaimmin poikasiasia. Mahdolliset ruokakalat kannattaa valita sopivista välikoon yksilöistä, joiden lihan laatu on parhaimmillaan. Kuhan alamitta on 42 cm, joten mittanauha on tarpeen olla mukana. Heittokalastusta tai kelaongintaa harrastavan tulee maksaa valtion kalastonhoitomaksu, kun taas perinteinen onginta ja pilkintä ovat jokamiehenoikeuksia.

Mustatäplätokko on vieraslaji, jonka voi tavoittaa pienikoukkuisella ongella Raisionlahdelta. (Juuso Triipponen)

Hahdenniemen ranta-alueelta voi tavoittaa perinteisellä koho-ongella liudan erilaisia kalalajeja. Pienellä madonpalalla tai karpäsentoukalla syötetillä ongella rannan kivenkoloista voi saada saaliikseen esimerkiksi musta- tai mustatäplätokon. Tyypillisiä onkisaaliita ovat kuitenkin särjet, salakat, pasurit ja lahnat, jotka ovat itse asiassa oivallisia ruokakaloja, kunhan valmistusmenetelmiin hieman perehtyy. Pienet särkikalat voi esimerkiksi fileoida ja jauhaa lihamyllyllä herkullisten kalapihvien raaka-aineeksi, jolloin ruodot eivät haittaa suutuntumaa. Särkikalojen syöminen on lisäksi hyödyllinen ympäristöteko, sillä samalla merestä poistuu rehevöitymistä edistäviä ravinteita, kuten fosforia.

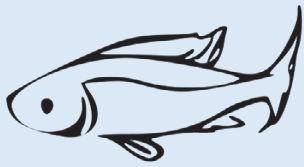
Avovesikalastuksen lisäksi Raisionlahti soveltuu talvisin jäätälanteen salliessa myös pilkintään. Mittakuhaan on talvellaikin hyvät mahdollisuudet, ja niitä kannattaa tavoitella isohkoilla pysty- tai tasapainopilkeillä sekä jigeillä. Karpäsentoukin varustetulla mormuskalla saaliiksi voi saada ahvenia, särkikalajoja tai vaikkapa kuoreen. Tieväyli- en alla kulkevan salmen lähetyville ei kuitenkaan talvisin ole syytä mennä, sillä se ei virtauksen takia jäädy tukevasti kovillakaan pakkasilla. Myös kalastuskilpailuista kiinnostuneille löytyy tekemistä Raisionlahdelta. Hahdenniemen venesataman alueella järjestetään säännöllisesti onki- ja laituripilkkikilpailuja, joihin voi tutustua tarkemmin Lounais-Suomen Vapaa-ajankalastajien nettisivuilla (lsvk.fi).

Juuso Triipponen

Lajikalastuksen Suomen ennätyksen haltija ja kärkisijalla suurkalarekisteröintien Hall of Fame -listauksessa

Kalastuksesta (Raisionlahdella)

Suuri osa Raision kaupungin alueen vesistöstä on kalastuskieltoaluetta:
Hintsan kalatien säännöstelypato
Hintsan-Lähteenmäen säännöstelypato
Huhkon kalatie
Kuninkojan vesistöalue
Raisionjoen edusta
Raisionjoen vesistöalue
Raisionlahden luonnonsuojelualue

Kalastuslupa

Suomessa kalastamiseen tarvitaan yleensä kalastuslupa. Kalastuslaissa säädetyn yleiskalastusoikeuden mukaisen kalastusluvan perusteella pilkkiminen ja onkiminen sekä viehekalastus alle 18-vuotiaalla ja 65 vuotta täyttäneellä on kuitenkin maksutonta. Lisäksi 18-64 vuotiaat saavat harjoittaa viehekalastusta lunastettuaan kalastonhoitomaksun. Tarvittavat kalastusluvut vaihtelevat kalastuksessa käytetyn kalastustavan, kalastajan iän sekä kalastuskohteen mukaan. Esim. Airistolle tarvitaan vetouisteluun oma lupansa. Yleiskalastuslupa esim. kalenterivuodelle on 47 euroa. On myös mm. päiväkohtaisia yms. lupia.

Yleisimmät saariston saaliskalat

Hauki on yleinen saariston saalis.
Luontaiset kannat: Kuha, ahven, hauki
Istutetut kannat: Meritaimen, lohi, siika, kirjolohi, hauki
Talvisin Airistolla on (jos jäätä) kohtalaiset kuha- ja ahvenpilkkipaikat.

Kalastusmenetelmät

Silakanlitkaus on maksuton yleiskalastusoikeus
Jigaus eli jigikalastus on yksi heittokalastuksen mielenkiintoisimmista muodoista. Onginta on mielenkiintoinen ja monipuolinen kalastusmuoto. Onginnan eri muotoja on paljon ja lähes kaikkia kalalajeja voi saada ongella. Pilkillä saa yleensä hyvin saalista. Yleisimmät pilkintätyylit ovat tasapainopilkintä, pystypilkillä pilkkiminen ja mormuskointi. Perhokalastus, tavallisimpia perhokalastajan saaliskaloja ovat harjus, taimen, lohi, siika ja hauki.
Heittokalastus eli virvelöinti on suosituimpia kesäkalastusmuotojamme.

Kalan vapauttaminen

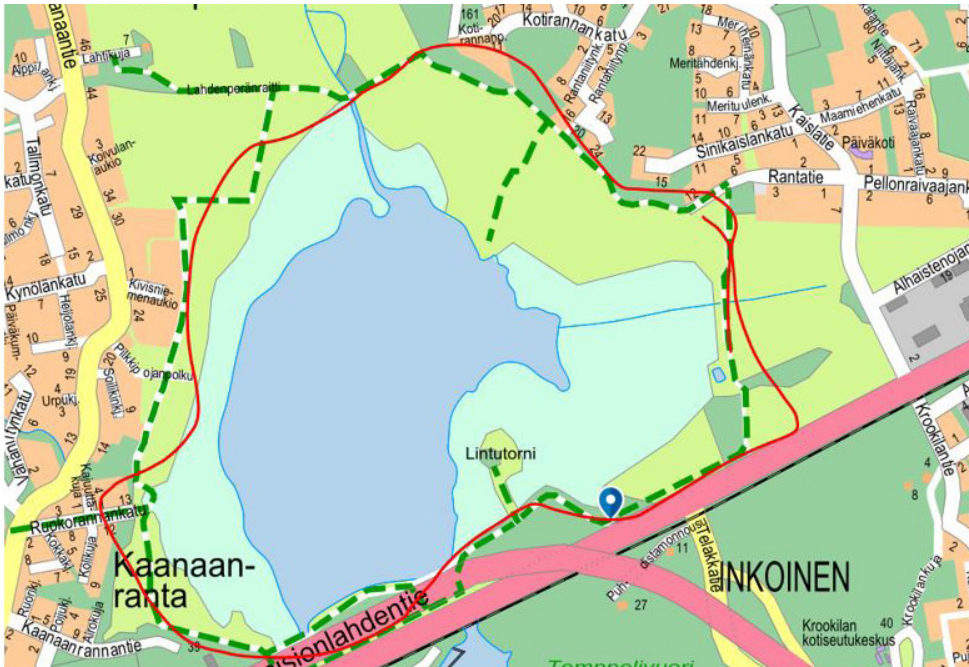
Kalastuskulttuurin muuttuessa ovat monet kalastuksen harrastajat alkaneet kiinnittämään yhä enemmän huomiota harrastukseensa liittyviin eettisiin seikkoihin. Enää ei välttämättä tarvitse käydä kalassa ravinnonhankinnan takia, vaan monet kalastavat silkan kalastuksen tuoman ilon ja kalavesillä saatujen luontokokemusten vuoksi. Nykyajan vapakalastajista yhä useampi vapauttaa osan tai kaikki kalansa takaisin kasvamaan ja tuo mielummin saaliin kotiin valokuvien muodossa.

Saaristomereltä saadut ennätyskalat

Ahven 2,87 kg
Isosimppu 0,71 kg
Kampela 1,06 kg
Kolmipiikki 9,4 kg
Nokkakala 1,07 kg
Pikkusilli 1,515 kg
Silakka 0,726 kg
Täpläsilli 1,1 kg
Turska 29,55 kg (Ahvenanmeri)

Matti Lehtinen

Raisionlahti kartalla.

Uno, dos, tres aquí vamos a la Playa del Raisio 2024!

Nyt se on vihdoinkin tapahtunut. Meillä on jälleen oma tapahtuma, joka vetää porukkaa. Onhan niitä ollut aikaisemminkin. Seinäjoen tangomarkkinoiden semifinaalit järjestettiin Raisiossa, mutta siinä jo vähän nimikin viittaa, että se ei ole oman kylän tapahtuma, vaikka se olikin aikanaan todella suosittu ja veti ihmisiä muistakin kunnista. Sitten oli Kitarasankari, josta itse musiikin suurkuluttajana pidin todella paljon. Tapahtumassa oli todella korkeatasoista kitaransoitantaa, mutta ei siitä hittiä tullut. Keskustan yrittäjien alulle laittama Oktoberfest oli jo todella suosittu, mutta taisi kaatua liian raskaana järjestettäväksi kaiken arjen yrittämisen ohella. Olemme yrittäneet koko sen ajan, mitä itse olen ollut politiikassa vuodesta 2008, saada sellaista tapahtumaa, joka Jorma Uotisen sanoin toisi riittävää törinää pytyyn. Minun sukupolveni ja yleisesti seitsenkymmenluvun lapsethan ovat tottuneet, että sattuu ja tapahtuu. Meidät on kasvattanut uimahallidiskot ja Mahittulan hullut viikonloput, joten odotukset ovat olleet korkealla.

Raisiossa koko ikäni asuneena ja perheen kotisatamana toimineesta Hahdenniemenestä en olisi uskonut saavan niin hienoa tapahtumapaikkaa. Paikka on aina itselle ollut tärkeä, siellä on valvottu ja vartioitu isän kanssa veneitä venekerhon vuorolla. Myöhemmin kun tein telakka-adressin ja telakka sinne jäi, enkä tarkoita, että sillä adressilla kovin suurta roolia asiassa olisi ollut. On siitä paikasta tullut tärkeä maisema työllisyyden symbolina itselle. Nyt se toimii hienon ja omalaatuisen täysin poikkeuksellisen festarien näyttämönä. Ja voi pojat ja työt, että meillä oli hauskaa ja on varmasti ensi vuonnakin. Alla hieman faktaa ja tietoa rannasta, vaikka se varmasti paikallisille jo onkin varsin tuttua.

Hahdenniemen uimaranta, eli kotoisemmin Playa del Raisio, saatiin vuosikymmenten tauon jälkeen virkistyskäyttöön kesällä 2022. Uudistettu uimaranta on otettu todella innostuneesti vastaan ja aluetta on myös ehditty kehittämään. Rannalle on tehty uusi rantalentopallokenttä, kiva hyppylaituri veteen ja pari grillipaikkaa. Kesäaikaan uimareita palvelee rantaravintola ja alueella voi auringonpalvonnan lisäksi viettää aikaa luontopoluilla, pestä mattoja, pelata kesäpelejä ja ihailla vaikka auringonlaskuja. Vesille pääsee, vaikkei omaa venettä olisikaan – yrittäjiltä saa vuokrata sup-lautoja ja vesijettejä.

Merivedestä ja Hahdenniemen ainutlaatuisesta tunnelmasta pääsee nauttimaan myös talviaikaan. Saunat ja paljut lämpiävät yrittäjävetoisesti ja avantouimarit voivat hyödyntää pukukoppeja, vaikka joka päivä. Hahdenniemen vedenlaatua on tutkittu säännöllisesti ja jopa pahimpina sinileväaikoina Raisiossa on uitu puhtaassa vedessä. Ensi kesänä uimarannalla toteutetaan pieniä parannuksia, uimareille saadaan mm. uudet pukukopit.

Niin kuin kaikki nyt tiedämme, viime kesänä Raisioon tuli uusi ja oma kesäfestivaali. Loppuunmyyty Playa del Raisio Beach Party oli huippumenestys, ja moni raisiolainenkin hämmästeli rannan poikkeuksellista tunnelmaa. Ulkopaikkakuntalaisilla leuka tipahti vielä pidemmälle! Raisio näytti noina kesäiltoina parastaan. Laatu esiintyjien tähdittämät festivaalit järjestetään uimarannalla myös ensi kesänä. Tapahtuman järjestää jälleen United Festivals Oy.

Ehkä tämä ammattilaisten mukaan tulo oli se käännteentekevä muutos, jotta tilaisuudesta saatiin kaikin puolin onnistunut. Siitä iso kiitos Henri Kulmalalle ja koko poppoolle.

Alueella oli kansainvälistä beach-tunnelmaa. Ibizahan on kaikkien bileyskohteiden isä ja äiti. Ibizalle suuntaavat niin julkikkiset kuin tavalliset kuolevaiset, ja klubeilla menosta vastaa maailman tunnetuimmat DJ:t. Meillä ei ehkä olla vielä ihan siellä, mutta kyllä se Amanda Harkimon beachpuolen tunnelma oli poikkeuksellisen hieno. Ehkä meitä yhdistää juuri se, että niin Ibiza kuin Playa del Raisiokin on tapahtumana suunnattu ihan kaikille, ja Raisiossahan porukka on reilua ja bailataan hyvällä fiiliksellä ilman räihinöitä. Tämä tapahtuma oli hieman huonosta itsetunnosta kärsivälle Raisiolle kuin ”never forget 95” mestaruus. Me raisiolaiset olemme aina tienneet kaupunkimme hyvyydestä, kauneudesta ja monipuolisuudesta. Nyt meillä alkaa olemaan näitä maailman ihmeellisimpiä juttuja koko ajan enemmän ja enemmän, joista olla ylpeä. Kuka olisi uskonut, että Beachillä siemaillaan Raisiossa tehtyä maailman parasta Kaiho vodkaa esimerkiksi.

Ensi vuonna on tarkoitus myös selvittää rannan laajentamismahdollisuuksia, mutta suurempia muutoksia ei ensi vuoden tapahtumapaikkaan tule siis Raision puolesta. Sitä emme tiedä, mitä tapahtuman järjestäjä keksii. Vuoden ai-

Playa Del Raisio Beach Party -tilaisuus kaupungintalolla.

Playa Del Raisio Beach Party

kana alueella tehdään mm. maaperätutkimuksia. Siksi onkin erittäin tärkeää, että aloitamme laajat kehityssuunnitelmat alueen kokonaisvaltaisesta kehityksestä. Tavoitteena on tehdä visio siitä, miltä merellinen Raisio tulevaisuudessa näyttää ja miten Hahdenniemen alue voisi parhaiten palvella virkistyskäyttöä, veneilyä, karavaanareita ja alueen muuta matkailua. Potentiaalia on aivan valtavasti, mutta toki tämä pitää tehdä kestävästi, niin kuin me tänä päivänä kaiken teemme.

Isoin kiitos kuitenkin kuuluu raisiolaisille ja kaikille osallistujille, jotka tekivät tapahtumasta ikimuistoisen. Tästä on hyvä jatkaa.

Raision oma uimaranta on löytänyt paikkansa alueen kesäpaikkana, ja virkistymään tullaan ympäri maakuntaa – myös talvella. Haastankin kaikki kaanaalaiset ja muut länsiraisiolaiset kokeilemaan talviuintia ja puhumaan hyvää Raisiosta! Kerrotaan kaikille, kuinka upea kaupunki meillä on.

Nähdään avannossa ja kelien lämmentyessä se on Vamos ala playa!

Janne Laulumaa

Valtuuston puheenjohtaja

Raision kaupunki

Kuvat: Raision Kaupunki

Uusi upea Finnsirius (Janne-Petteri Kumpulainen)

Finnlinesin uusi Finnsirius

Rahti- ja matkustajaliikennevarustamo Finnlines investoi Suomen, Ahvenanmaan ja Ruotsin väliseen reittiin ottamalla käyttöön kaksi uutta Superstar -luokan rahti-matkustajalavaa. Ensimmäinen ropax-alus, Finnsirius, aloitti liikennöinnin Naantali–Långnäs–Kapellskär-reitillä syyskuun puolivälissä ja toinen Finnscanopus aloittaa liikenteessä vuoden 2024 alussa. Ropax on kansainvälinen termi matkustaja-rahtilaivalle.

Finnsiriuksen matkustajakapasiteetti on 1100 eli kaksinkertainen reitin nykyisiin lai-

voihin verrattuna. Rahtikapasiteetti kasvaa myös 4 000 kaistametrinä 5 200 kaistametriin eli laivaan mahtuu 200 henkilöauton lisäksi jopa 300 rekkaa, joka luonnollisesti tuo omat haasteensa jo nyt ruuhkaiselle E18 tielle välillä Naantali-Raisio. Matkustajakapasiteettikin kaksinkertaistui 1 100:aan matkustajaan.

Naantali–Långnäs–Kapellskär-reitin uutuuksena myös ilman ajoneuvoa matkustavat ovat tervetulleita laivalle. Matkustaminen on jatkossa vaivatonta myös julkisilla yhteyksil-

lä matkustaville, koska Turusta on nykyään joukkoliikenneyhteys Naantalın satamaan.

Finnlinesilla on kaksi päivittäistä lähtöä molemmista satamista ja matkustusaika Naantalista Kapellskäriin kestää vain noin 8–9 tuntia. Risteilymatkailijoille Finnscanopus odotellessa toisen reitin (meno tai paluu) tarjoaa Finnlinesin Star- luokan alus, jossa lipun hintaan kuuluu aina buffetrunkailu.

Palvelut Finnsiriuksella

Laivan varusteluun kuuluu mm. ravintolamaailma, sauna- ja spaosasto, 400 m² lasitettu talvipuutarha, business- ja lounge-tilat, kattava taxfree, lapsille sisä- ja ulkoleikkikiti. Saariston luonnonkauniit näkymät ovat olleet keskeisessä asemassa alusten suunnittelussa ja niiden tyylikkää sisätilat on suunnitellut johtava suomalainen sisustusarkkitehtitoimisto dSign Vertti Kivi.

Perinteisen laivabuffetin lisäksi löytyy kolme a la carte -ravintolaa, joiden menuiden suunnittelussa on ollut apuna tv:stäkin tuttu kokki ja ravintoloitsija Henri Alén.

Let's get Sirius!

Finnlinesin toimitusjohtajasta Naantalın Valtakunnan Virallinen Unikeko

Vuosittaisen perinteen mukaisesti Naantalissa unikeoksi valitaan ansioitunut henkilö, joka tällä kertaa koitui Finnlinesin toimitusjohtaja Tom Pippingsköldin kunniaksi. Tomille aurinkoinen päivä oli erityinen ja ikimuistoinen "päivä julkkiksena" tilaisuus.

Unikeon historia ulottuu pitkälle. Naantalissa päivää on juhlistettu ainakin 1880-luvulta lähtien ja suomalaisessa almanakassa Unike-

Finnlinesin toimitusjohtaja Tom Pippingsköld valittiin Naantalın unikeoksi 2023.

onpäivä on ollut vuodesta 1652. 1960-luvun loppupuolella lanseerattiin ajatus Naantalın valtakunnallisesta Unikeonpäivästä ja 2010-luvulla nimi Valtakunnan Virallinen Unikeko rekisteröitiin Naantalille.

Elisa Vuorinen

Let's get Sirius!

Koe uusi laiva Finnsirius Naantalista Ahvenanmaan kautta Ruotsiin. Tasokas ravintolamaailma, inspiroiva kokousalue, ylellinen spa ja modernit hytit takaavat viihtymisesi merellä. Ei kiirettä tai hälinää, vaan rauhaa ja elämyksiä Saaristomerellä.

Otamme viihtymisesi vakavasti.

finnlines.fi

Naantali — Långnäs — Kapellskär
Suomi Ahvenanmaa Ruotsi

Finnlines
a Grimaldi Group company

Ratsupaita on Sakarin kehittelemä malli

Myös liekkipaita on Sakarin oma malli

Villapaidasta hyvä mieli

Olen aamuihminen. On päästävä pian ulos aistimaan tunnelmia tulevasta päivästä. Miehi retkeen virittyy, kun vedän ylleni kotikutoisen villapaidan. Olkoon aamu sitten kirpeän raikas tai sumun pehmentämä voin luottaa villapaitaan erinomaisena asusteena.

Villapaita päihittää monet tekniset materiaalit mennen tullen. Hiestyessä ei tule kylmä, sillä villa päästää höyryt sopivasti läpi. Sumussa ja hentoisessa sateessakin villapaita pitää kantajansa lämpimänä. Pienet pisarat jäävät paidan huovuttuneeseen pintaan kastelematta neuletta syvemmältä. Siksi asu kuivuukin lenkin jälkeen nopeasti. Villa hilitsee myös jonkin verran mikrobien kasvua mikä osaltaan selittänee, miksi kostunut villavaate ei ala haista epämiellyttävästi yhtä helposti kuin keinokuidusta tehty asuste. Jos tuulee tai on pakkasta, panen tuulta pitävää villapaidan alle tai sen päälle. Flanellipaita alla riittää hyvin syysäällä. Tuulisella säällä ja talvella oiva valinta on liivi. Turkisliivin kanssa pärjää kipakassakin pakkasessa.

Minulle villapaitaan liittyy olennaisesti sekä arvoja ja tunteita. Eläimen villan käyttäminen on ekologista. Paljon puhutaan puurakentamisen merkityksestä hiilen varastona. Vähemmälle huomiolle on jäänyt seikka, että myös jokainen villavaate on hiilen varasto. En suinkaan väitä, että villa ratkaisisi yksinään ilmaston lämpenemistä. Uskon kuitenkin, että luonto ylikuormittuisi ja pilaantuisi vähemmän, jos villaa käytettäisiin keinomateriaalien sijasta. Villalla tulisikin korvata paljon käytetty fleece, mikä on ekosysteemille erittäin haitallinen materiaali.

Maailman teknistyessä ja tekniikan muuttuessa yhä abstraktimmaksi erottuvat erilaiset käden taitoa vaativat tuotteet entistä voimakkaammin massatuotannosta. Käsityönä syntyneet tuotteet ovat usein teollista tuotantoa kestävämpiä, ja rikkoonnuttuaan ne voidaan usein korjata. Tärkeä arvo on käsityöperinteen säilyminen ja kehittyminen. Lisäksi käsillä tekeminen tuo tekijälleen mielihyvää riippumatta siitä, onko kysees-

sä perhon sitominen, polttomoottorin kanssa väkertäminen tai villapaidan neulominen. Olen tavannut useita aikuisiällä neulomiseen hurahtaneita, jotka kokivat koulun käsityötunnit tuskallisina. Käsityöhön keskittyminen antaa mielenrauhaa, irrottaa tekijänsä arjen kohinasta ja auttaa selkiinnyttämään ajatuksia. Onnistunut työ palkitsee. Ei siis ole kumma, että käsityöt koukuttavat.

Oma kiinnostukseni käsitöitä kohtaan tulee varmasti kodistani. Äitini, tekstiilityön lehtori, osasi viisaasti vastata helposti innostuvan ja uteliaan poikansa tekemisen nälkään. Tärkeintä oli oppia oikea asenne eli rohkeus kokeilla, yrittää, ja olla pelkäämättä virheitä. Kättä kehitettiin ensin virkkaamalla patalappuja ja villaliivi. Kun halusin villapaidan, hän neuvoi tekemään itse luvaten ohjata ja neuvoa. Äidin ohjauksessa opettelin oikean ja nurjan silmukan, kavennukset ja levennykset. Hänen periaatteensa oli, että oppia täytyy itse, mutta ohjeita ja neuvoja saa. Kun sitten neuloin, hän ohjautti kokeili, kuinka työ liikkuu puikolla, ja antoi arvionsa, onko liian tiukkaa, löysää vai sopivaa. Niin syntyi viisikymmentä vuotta sitten lukiossa ollessani ensimmäinen villapaitani, irlantilaisytyylinen palmikkopaita, jonka vanhin poikani on sittemmin ominut.

Kun pari vuotta sitten selailin vaimoni ostamaa kirjaa norjalaisista villapaidoista, virisi kytevä into neuletoihin uudestaan lie-

kiin. Ensimmäinen työ, nallepaita nyt kolmen ikäiselle pojanpojalleni, onnistui yllättävän hyvin, mutta sitä seuranneet pari seuraavaa aikuisten villapaitaa olivat kuitenkin melkein pelkkää yritystä ja erehdystä. Vajaan kahden vuoden aikana olen neulonut liki kolmekymmentä villapaitaa. Kun tekemiseen on tullut varmuutta, olen kehittänyt omia neulemalleja. On jännittävää nähdä, kuinka ruutuvihkoon laadittu suunnitelma kuvioista ja väreistä toteutuu valmiissa villapaidassa. Viimeisistä töistä useimmat ovat tilaustöitä, joista saatava hinta menee avustajajärjestön hankkeisiin lasten ja nuorten hyväksi. Erityisen hyvän mielen saan yllätäessäni ystäväni hänelle suunnittelemani villapaidalla. Neuloessa tulee väkisinikin positiivisia ajatuksia työn saajasta. Langat maksavat viskipullon hinnan verran, mutta lahjan tuottama hyvä mieli ja ystävyysuhdetta rakentava vaikutus päihittävät varmasti viskipullon tuoman hetkellisen nautinnon.

Teksti ja kuvat: Sakari Alaranta

Uikkupolun lammaslaidun

Hannunvaakuna on Sakarin ystävälle suunnittelema villapaita

Sirkku ja Sakari Alaranta. Sirkun yllä suunnitelma Linka Neumanin Kinospaidasta

Maalausliike puh 050 4415 255

CrossFit Armo

Huuhkanantie 2, 21210 Raisio
info@crossfitarmo.com
www.crossfitarmo.com
@crossfitarmo

Woti

AITO SUOMALAINEN KEBAB

Alkuperäiset

Wotin kebabit meiltä

Pian Pakari & Bistro

Vuorenpääkatu 1, Raisio

www.pianpakari.com

Juhlamisen arvoinen

Tervetuloa talvi ja naapurin Niemiset, meillä on onnistuneen remontin kunniaksi juhlat. Katto, ovet ja ikkunat uusittiin. Aurinkopaneelitkin asennettiin. Nyt ei pelota lumi, eikä pakkanen.

Kymppi-Katto toteuttaa pitkällä kokemuksella ja huippuosaamisella katto-, ikkuna- ja oviremontteja.

KYMPPI-KATTO
Katot | Ikkunat | Ovet | Aurinkopaneelit

kymppi-katto.fi

Kysy lisää!

Niklas Linna
p. 0400 214 288

Plussan verran parempaa palvelua Raisiossa ja Turussa

Plus

Autohuolto

Vähäheikkiläntie 55, 20810 Turku
Puh. 044 4232 900 | autohuolto.turku@plus.fi

Plus

Katsastus Raisio

Tuotekatu 8 B, 21200 Raisio
Puh. 044 4232 320 | raisio@plus.fi

Plus

Katsastus Turku

Vähäheikkiläntie 55, 20810 Turku
Puh. 044 4232 300 | turku@plus.fi

Lisää tietoa ja katsastuksen ajanvaraus www.plus.fi

Sorat, mullat, vaihtolavat, nostotyöt ja kuljetukset

Kuljetus Simola Oy

Lampitie 10, 21210 Raisio | 0400 907 557

Parturi Kampaamo Perla

Ajanvaraus puh.
02-4380738 tai
0405715340

Kultaseppän palvelut monipuolisesti:

- korut, ketjut, sormukset
- pöytähopeat eri sarjoista
- tinat ja kristallit
- erilaiset kummilahjat

Loppuunmyynti

Kultaseppä Veikko Suominen
Nevakatu 1, Kaanaa
ark.9-19
puh. 02 4397 050

*Tervetuloa jouluostoksille
tunnelmalliseen
sisustuspuotiin*

VANHA-VANTO

Vantontie 68, Raisio www.vanhavanto.com

TURUN TIMANTTISAHaus OY

**MIKA
BUTTERLIN**

Lampitie 12
21120 RAISIO

0400 713 388
mika.butterlin@gmail.com